LIETUVA

Nr. 20 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 20 Gegužio (May) 1898 m. — Metas VI

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE..... $2.00
Į UŽMARE..... $3.00

"Lietuvos" spaustuwė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba atlieka graži ai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiunciant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti sziokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Amerikos su Iszpanija.

Karė terp Iszpanijos ir Suwienytų Wieszpatyszczių traukiasi toliaus. Kaip pasirodo, pradžia karės buwo lengwesni, kadangi isz pradžių Amerikos laiwynei lengwai, be jokių beweik aukų, pasisekė isznaikyti iszpaniszkus laiwus prie Filipinų salų. Dabar ten Amerikos laiwynės wirszinįkas pagawo wėl wieną iszpaniszką kariszką laiwą, "Calao". Laiwas tasai stowėjo prie prigulinczių Iszpanijai Marijaniszkų salų, Oceanijoj ir nieko nežinojo apie prasidėjimą karės terp Iszpanijos ir Amerikos, aplaukė jis į Manilės portą, kur ir pateko į rankas ten stowinczios Amerikos laiwynės. Wirszinįkas Amerikos laiwynės miesto Manillės ne užėmė, kadangi ant to per mažai turi kareiwių. Porte, apart amerikoniszkų laiwų, yra dabar ir keli swetimų wieszpatyszczių kariszki laiwai: Prancuzija, Anglija ir Japonija atsiuntė po wieną, Wokietija gi du. Amerikos randas siunczia ant Filipinų daugiaus žemės kariaunos.

Amerikos wandenyse dar kariaujanczių wieszpatyszczių laiwynės ne susitiko, bet jos czia yra netoli wiena kitos. Kur tikrai yra dabar atplaukusi į tuos wandenis isz Europos iszpaniszka laiwynė, nežinia. Kad ji czia atplaukė, tą žino gerai, kadangi tuli laiwai atplaukė į prigulintį prancuzams portą ant salos Martinique, bet iszplaukę isz czia, nežinia į kurį krasztą nusidawė; matė dar juos plaukiant prie Curasao pakranczių, bet paskui ji prapuolė.

Amerikoniszka laiwynė užpuolė ant kelių miestų Kubos pakrantėse. Jeigu per tuos užpuolimus norėjo ant salos įsiweržti, tai tas ne pasisekė. Wiename užpuolime amerikoniszkas torpedinis laiwas, "Winslow", teip likosi iszpaniszkų kanuolių szuwių pagadytas, kad patsai isz iszpaniszko porto isz plaukti ne galėjo, iszwedė jį kitas amerikoniszkas laiwas, paėmęs ant wirwės. Potam laiwynė po wadąwyste admiralo Sampsono ėsanti užpuolė ant miesto St. Juan, ant prigulinczios Iszpanijai salos Porto Rico ir isz dalies miestą tą subombordawo. Pagal amerikoniszkas žinias prie to bombordawino net keli szimtai iszpanijonų likosi užmuszti, iszpanijonys wienok sawo nuotrotas paduoda tikt ant 14 užmusztų ir 60 sužeistų kareiwių. Katros czia pusės teisybė, sunku įspėti; greicziausa abiejų pusių apraszytos žinios yra neteisingos. Jeigu per užpuolimą ant St Juan amerikoniszkas admiralas norėjo apimti tą miestą, tai jo mieris ne iszsipildė: Sampsono laiwynė pasitraukė isz porto, miesto ne užėmė. Potam bandė Amerikos kariaunos wirszinįkas siųsti Kubos maisztinįkams ginklus ir amuniciją, iszsiuntė prie Kubos pakranczių kapitoną Dorstą su laiwu "Gussie", ant kurio buwo 7000 naujausių karabinų ir 200 000 patronų. Į pagelbą laiwui "Gussie" priskirtas buwo kanuolinis laiwas "Manning". Pagal sutartį su pasikėlėliais, amerikonai turėjo priduoti tuos ginklus į Cabanas, netoli Havanos, bet kaip tikt iszlipo ant kranto, ant jų užpuolė krumuose pasislėpę iszpaniszki raiteliai. Czia priduoti ginklų maisztinįkams nepasisekė, todėl amerikoniszka expedicija turėjo grįžti ant laiwo ir pakrantėmis plaukė toliaus, bet kaip tikt laiwai prisiartino arcziaus prie kranto, patiko juos ir antrąjie wietoje pasislėpę iszpaniszki kareiwiai. Priduoti todėl maisztinįkams ginklų amerikonams wisai ne pasisekė, laiwai "Gussie" ir "Manning", ne atlikę užduotės, sugrįžo atgal į Key West. Czia pasirodė, kad iszpanijonys gerai žinojo apie amerikonų mierius.

Amerikoniszki laikraszcziai apkaltina Prancuziją, jie sako, buk priduoti admiralo Sampsono ant prigulinczios prancuzams salos Martinique telegramai, į laiką ne buwo Amerikos randui nusiųsti. Nežinia, koki buwo tie telegramai, pagal terptautiszkas tiesas, neimanczios dalywumo karėje wieszpatystės ne wisokius kariaujanczių pusių priduotus telegramus gal siųsti. Amerikos laikraszczių reporteriai jau reikalauja nubaudimo Prancuzijos už ne paklusnumą, bet, turbut, Washingtono randas ne daug paiso ant laikraszczių reikalawimo. Jiems rods pasisekė įstumti krasztą į karę, bet ar ne pasibaigus dar wienai karei, jie nori ir Prancuziją patraukti per sawo reikalawymus. Karė su Prancuzija butų jau daug sunkesni negu su Iszpanija, ypacz kad Prancuzija ne butų wiena. Rėkawimai Amerikos laikraszczių labiausiai sunkina Prancuzijos randui užsilaikymą nuo įsikiszimo į tarpą kariaujanczių pusių. Daugumas prancuzų stowi Iszpanijos pusėj ir stumia randą užstoti už Iszpaniją. Reikia ne iszpasakyto atsargumo rando, kad nesiduoti nuo sandaros wėžių nustumti; atsargumo wienok reikia ne wienai, bet abiem pusėm. Laikraszcziai wienok abiejų pusių ir stumia sawo tėwynę į didesnius nesutikimus. Gal ateiti laikas, kad randams sunku bus užsilaikyti ir tąsyk baisus karės gaisras, kokio nuo Napoleono laikų ne buwo, turėtu apimti netikt Europą, bet wisus swieto krasztus. Kuom tokia baisi karė galėtu pasibaigti, nieks dabar ne gal įspėti. Tegul nuo jos Diewas apsaugos, kadangi ji ne wieną tautą į prapultį nustumtų, iszpaikintų szimto metų ciwilizacijos waisius.

Europos wieszpatystės ir karė Amerikos su Iszpanija.

Nėra jau abejonės, kad karė Amerikos su Iszpanija atsiliepia ant Europos wieszpatyszczių. Europa pasidalino, rodosi, į dwi dali: Anglija stowi newa Amerikos pusėj, Wokietija nesikisza į tuos nesutikimus, wisos gi kitos didesės wieszpatystės stowi Iszpanijos pusėj, priesz Amerika ir Anglija. Prancuziszkas laikraszcztis "Soleil" sako, kad pradėta dabar su Iszpanija Amerikos karė yra tai kowa pradėta angliszkos rasos priesz romaniszką, todėl Prancuzija priwalo rupintiesi, kad joje romaniszka rasa ne butų sumyniota. Dar priesz prasidėjimą karės Prancuzija buwo užmaniusi, idant wisos Europos wieszpatystės susijungtų ir ne dalęistų užsidegimo karės, jeigu gi ji užsidegė, tai kalta ėsanti wien Anglija, kuri atsisakė eiti isz wien su kitoms wieszpatystėms. Jeigu dabar Amerikai pasiseks wisai sumuszti Iszpaniją, sako "Soleil," tai į 50 metų anglosaksiszkos rasos waldomos Suwienytos Wieszpatystės prarys wisą apgywentą romaniszkos rasos widurinę ir pietinę Amerika, tąsyk įtekmė Europos pražutų ir anglosaksai pastotų swieto waldytojais. Tasai laikraszcztis toliaus kwieczia tautas romaniszkos rasos susijungti į kruwą ir drauge su Maskolija ne daleisti tokio susidrutinimo anglosaksų. Sutartis terp Maskolijos ir Prancuzijos ėsanti jau kaslink to padaryta. Kad sutartis padaryta, galima numanyti ir isz maskoliszkų laikraszczių. Prasidėjus karei Amerikos su Iszpanija daugumas maskoliszkų laikraszczių rodė sawo prilankumą Amerikai, dabar gi gi jie, ypacz gi po rando įtekme ėsanti, persikeitė į Iszpanijos draugus, jie tiesiog sako, kad wisiszkas pergalėjimas Iszpanijos skaudžiausiai užgautų Prancuziją, todėl Maskolija priwalo gelbėti sawo sandraugę. Daugumas maskoliszkam randui pritaranczių laikraszczių sako, buk Amerika į karę prikalbėjo Anglija, žadėdama sawo pagelbą, bet jeigu Anglija isztikro drystų czia įsikiszti su sawo pagelba, tąsyk baisi karė ir kraujo praliejimai užgims wisur: Alaskoj, Kanadoj, Egipte, Pietinėj Afrikoj, Indijose, jeigu reiks ir Australijoj, pakils maisztai Airijoj priesz Anglijos waldžią. Jeigu tas pranaszawimas iszsipildytu, žinoma, kad Anglija ne galės gelbėti Amerikos, kadangi wisos Anglijos pajiegos bus reikalingos ant gesinimo gaisro namieje. Jeigu kas galėtu Amerikai pagelbėti, tai tikt Wokietija, kuri galėtų nuo karės Prancuziją sulaikyti. Žinomas Amerikos mokslinrzius, profesorius Holst, teiposgi persergsti Amerika, liepia ne pasitikėti Anglijai, kadangi tojė pawojuje Amerikos ne gelbės. Laikraszczių pritarimams teiposgi liepia ne tikėti, kadangi juose patilpę straipsniai ne reiszkia skaitytojų nuomonės, daugumas skaitytojų protestuoja priesz tuos prilankius Amerikai straipsnius, tikt ne wisi tie protestai buwa talpinami.

Balkanų pussalis.

Grekija gawo paskolinimą ant iszmokėjimo karės kasztų ir dalis pinigų bene tikt tapo jau Turkijai iszmokėta, bet jos kariauna ne nori isz Tessalijos pasitraukti; priwersti prie pasitraukimo nėra kam, kadangi Europos wieszpatystes apėmė naujas rupestis: jos laukia, kaip pasibaigs karė Iszpanijos su Amerika. Turkija joms ne pabėgs, swarbesni Europos reikalai gal but užgauti Amerikoj, todėl jos ne nori tuom tarpu įsikiwinklioti per daug Turkijoj. Maskoliszki laikraszcziai dabar sako, kad wisas rytinis klausymas, ne wien Turkijos padalinimas, bus iszrisztas ne Konstantinopoliuj, bet Didžiojo oceano pakrantėse ir gal ir Indijose.

Maskolijos užmanymą kaslink paskyrimo Grekijos sosto įpedinio ant salos Kretos gubernatoriaus sultanas atmetė; matomai ir pati Maskolija karsztai jo ne rėmė. Dabar ji užmanė kitaip Kretos klausymą iszriszti. Apie ypatą gubernatoriaus ne labai jau rupinasi, bet nori, idant ta sala butų padalinta terp Maskolijos, Prancuzijos ir Anglijos. Kiekwiena isz tų wieszpatyszczių, ant suwaldymo maisztų, laikytų sawo kariauną sau paskirtoj dalyj. Sala mokėtų sultanui kasmetinę donį, bet pinigai tie eitų ne į sultano iždą, tikt ant iszmokėjimo Maskolijai prigulinczių karės kasztų pripažintų jai po karei 1877 m. Galima wienok paabejoti, ar sultanas priims tą užmanymą. Kadangi dabar wisos Europos wieszpatystės ne nori krutinti sawo reikalų Turkijoj, palikdami juos ant toliaus, todėl nieks jo nė ne wers.

Italija.

Maisztai baduolių sziaurinėj Italijoj likosi suwaldyti, bet kyla jie, nors jau ne teip smarkus, kituose krasztuose. Buwo jie kaip kur ir apie Rymą, apie Neapolių ir ant salos Sicilijos, kur gywentojai, galima sakyti, didžiausią kenczia wargą. Kadangi maisztuose ėmė dalywumą ir uniwersitetų studentai, todėl randas uždarė ant tulo laiko uniwersitetus, studentams ne pareinantiems isz uniwersitetinių miestų liepta iszwažiuoti. Wirszinįku kariaunos, paskirtos ant suwaldymo maisztų likosi paskirtas Italijos sosto įpedinis. Tas jau rodo, kad nors randas apgarsino, kad maisztai wisur suwaldyti, bet jis pats netiki, kad tai butų ant ilgo. Su kariaunos pagelba, szuwiais ir durtuwais negalima baduolių pasotyti.

Kiekwienas teip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausios gydyklos szi. ...mėsiaus iszradimuose, turi gardu smoka, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilwą ir czystyja wisą sistemą, praszalina peraszalimą, gydo galwos skaudėjimą, drugy ir uždietejimą widuriu.

Pirk dėžutę C. C. C. szėndėn, 10, 25, 50 centu. Randasi wisose aptiekose ir iszgydymą garantuoja.

Isz Lietuwos.

Isz Sintautų, (Naumieszczio paw.)

Bažnyczos padėjime (skarbcziuj) zakristijonas atrado nuo seniai sukrauta kelis szimtus ekzeplorių, spaudintų Suwalkuose 1853 metuose: Pasakų ir Iszguldymų deszimties Diewo prisakymų, kun. Tatarės.

Kad teip peržiurėt mus bažnyczių padėjimus, tai terp sutrunėjusių popierų gal ne wieną akywą dalyką atrastum!

Wargamistra mus sujieszkojo terp bažnytinų popierų palikimą wieno kunigo, kurisai paliko bene 600 rubl. ant Sintautų bažnyczios. Tie pinigai jau seniai guli Lomžos banke wisai užmirszti. Czionai matome, kaip tai menkai prižiuromi mus parapijų turtai! DAUGELA.

Isz Starapolės.

Žandarai gawo paliepimą—nieko nedaryt žmonėms, atradus pas ką lietuwiszką kalendorių, ar kitą kokią lietuwiszką knigutę; jei tikt butų po wieną kalendorių atrasta, už tai newalia dabar imti į kalėjimą, nors ir priesz waldžią ten but kas paraszyta.

Į gimnazijos studentų kazermes (į internatą) priesz Kalėdas atsiuntė isz Warszawos "diaktą", kuris kaip pasirodė, žandaruos tenai buwo. Tos "diatkos" dalykas—newa prižiurėti waikus, kad katras isz jų sau ko blogo nepasidarytų, kad nenusisuktų sprando belakstant po kiemą, kad wisi waikai naktyj miegotų internate, o ne kur kokioj wirtuwėj ir tt. Ale swarbiausia priderystė to naujojo užweizdo, tai sznipinėti po waikų kiszenius ir kuparėlius, ar ne ras kur kokių užgintų dalykų, knigų, laikraszczių ir rankraszczių. Marijampolės gimnazija garsi yra net Maskolijoj, kaipo gimdytoja nepaklusnų — piktų dwasių. Isz tos priežasties rudenį 1897 m., pagelbinįkas Warszawinio kuratorius (popeczitelius) Dobrowolskis sziteip iszsitarė priesz mus gimnazijos waldžią: kad isz Marijampolės gimnazijos iszeina labai daug rewoliucijonierių, tai gal geriaus, girdi, butų ją wisai uždarius!

(Isz Ukinįko).

Pasiutusių szunų sukandžioti.

28 d. Balandžio, Wilniuje, nežinia kam prigulintis szuwa, sukandžiojo keletą žmonių. Pirmiausiai užpuolė jis ant stowinczio ant ulyczios pagal upę Nerį policijanto Masiuko ir įkando jam į koją; paskui užpuolė ant einanczio upės pakrante junkero 107 regimento, Paszkewyczius ir tam įkando į ranką; sukandžiojo jis ir diktai ant ulyczios patiktų szunų, kol ant galo policistas Masewyczius jį užmuszė. Miesto weterinorius, pjaustydamas užmusztą szunį, persitikrino, kad jis buwo pasiutęs. Jo sukandžiotus szunis, kuriuos galima buwo surasti, užmuszė, sukandžiotus gi žmonis nugabeno į neseniai parengtą Wilniūje specijaliszką pasiutusių szunų sukandžiotų gydinyczią daktaro Orlowskio.

Iszdegė Grembelių kaimas.

Prusų Lietuwoj, netoli Klaipėdos, beweik su wisu iszdegė kaimas Grembeliai. Ugnis užgimė laike smarkios wėtros, kuri ją platino, nesziodama liepsną ant sziaudinių stogų. Rods žmonės greitai susirinko su czirszkynėmis, bet ugnies ne galima buwo suwaldyti. Į pusę walandos degė jau 15 ukių. Ugnyje pražuwo jawai, dalis naminių gywulių, wisi padarai ir drabužiai ukinįkų, sziaudai ir szienas. Pražuwo wisi gywentojų turtai, kadangi ugnis teip greitai platinosi, kad nieko isz deganczių triobų ne galima buwo iszneszti,

Paszowė maskoliszki rubežiaus sargai.

Isz Tilžės, Prusų Lietuwoj, pranesza, kad sunus wieno ukės sawinįko ant maskoliszko rubežiaus, tamsioje naktyj, eidamas namon, paklydo, perėjo ne tyczia maskoliszką rubežių ir likosi maskoliszką rubežinių sargų sulaikytas. Waikinas, nesuprasdamas nė žodžio maskoliszkai, ne galėdamas kitaip praszytiesi, puolė ant kelių ir meldė narsių caro kareiwių dawanoti jam gywastį, bet jie meldimo ne klausė, wienas isz sargų, pasitraukęs kelis žingsnius, szowė į klupojantį waikiną ir sunkiai jį paszowė. Prusų waldžios paszautą atgabeno į Tilžę, kur jis yra dabar ligonbutyj. Nėra abejonės, kad Wokietijos waldžios ne praleis nuožmiems maskoliams to atsitikimo ir pareikalaus nubaudimo narsių caro tarnų ir atlyginimo ne kaltai nukentėjusiam, jeigu tasai iszgis.

Panemunio moteriszkos ukės mokslainė.

Panewežio pawietyj, dware Muriniame Panemunyje, jau keli metai kaip tapo baronienės Budbergienės paregta moteriszkos ukės mokslainė, bet besimokinanczios mokslainėj buwo daugume rando stipendijatės; dabar parengė czia kursus dėl liuosų klausytojų ir praktikanczių. Tokias mokys: 1) pieninįkystės; ant pabaigimo tų mokslų reikia 1½ metų; 2) wirimo ir dirbimo wisokių konserwų, ant ko reikia pusės metų; 3) werpimo ir audimo, iszmokti reikia 3 mėnesių; 4) skalbimo, ant ko reikia 5 mėnesių; 5) siuwimo, ant ko reikia pusės metų ir 6) sodaunįkystės, ant ko reikia pusės metų. Už mokslą nereikia nieko mokėti; mokestis už gywenimą ir užlaikymą toliaus gywenanczių merginų pagal sutarimą. Tikimėsi, kad ir lietuwaitės pasinaudos isz progos ir pasistengs pramokti mokslainėj ko daugiaus negu gal iszmokti namieje belaukdamos jaunikių.

Arkliawagystos.

Isz Naujo Aleksandrowo, Kauno gub., raszo, kad czia, ypacz gi prie Kurszės rubežiaus, neiszpasakytai daug priwiso arkliawagių. Neseniai ukinįkui kaimo Dwareliszkių ant kelio paszlawė du arkliu ir wežimą. Arklius tuos rado paskui netoli miesto Naujo Aleksandrowo: buwo jie suriszti, paguldyti į grabę ir su mėszlu už mesti. Matomai wagiliai norėjo juos czia perlaikyti iki subatos wakarui, kol žydų szabas ne pasibaigs. Perwedimu arklių per rubežių mat czia užsiima žydai.

Atskyrimas ukinįkų laukų nuo dwarų.

Daugelis Lietuwos kaimų, po paliuosawimui nuo baudžiawos, gawę žemę, teip kaip baudžiawos laikuose, įgijo tiesą imti isz dwarponių girių medžios ant statymo triobų ir malkas, turėjo teiposgi tiesą ganyti galwijus giriose. Tas, žinoma, dwarponiams yra neparankus, kadangi kur yra girios, jų sawinįkas, jeigu ant girios yra teip wadinami serwitutai, ne gali jų kirsti pagal sawo norą. Kaip kur kaimai susitaikė su dwarais, wieton serwitutų, ukinįkai gawo nuo dwaro sklypą žemės už ganyklą ir po sklypelį girios; kitur už serwitutus dwarai užmokėjo ukinįkams pinigais; wisgi wienok yra dar daug dwarų su serwitutais, tokių dwarų sawinįkai, negalėdami su ukinįkais susitaikyti, nekartą kreipėsi prie maskoliszko rando su praszymu iszduoti atsakanczius padawadyjimus ir tiesas ant panaikinimo serwitutų, iszdirbti pamatus atlyginimo už juos ukinįkams. Pamatai likosi apdirbti wietinių waldžių, nusiųsti į wieszpatystės rodą ir pradžioj Sėjos mėnesio bus ten perkratinėjami. Pamatysime, kaip tą klausymą iszrisz wieszpatystės roda.

Gaisrai Wilniaus gub.

Pirmoje pusėje Kowo mėnesio szių metų, Wilniaus gub. buwo isz wiso 33 gaisrai. Isz to wiso gaisrų skaitliaus, užgimė: 2 nuo ne atsargumo paczių padegėlių, 10 nuo negerai įtaisytų kakalių ir kaminų, 1 nuo padegimo ir 20 nuo nesusektų priežaszczių; paskutiniame skaitliuje bus dar ne wienas paeinantis nuo padegimo. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė padarė blėdies ant 30047 rublių.

Jawų prekės Liepojuj.

Jawų prekės Lietuwoj wisur pakilo, kadangi 10 gubernijų Maskolijos, su 14 milijonų žmonių, wėl pasiekė badas. Maskoliszki laikraszcziai buwo pagarsinę, kad net randas rengiasi, kaip buwo laike didžiojo rytinėj Maskolijoj bado metų, uždrausti iszgabenimą jawų į kitus krasztus, bet randas tą paskalą užgynė. Pereitą sanwaitę Liepojuj mokėjo: už senus paprastus rugius po 78 kap., už geru szwiežius 94—95 k., už geriausius sunkius 124 kap., už pudą. Kwiecziai paprasti seni 135—141 kap., geri seni 143 k., geri szwieži 144—146 kap. Awižos paprastos 80—90 kap., geros 91—96 kap., geriausios 97—103 kap. Miežiai 82—83 kap. Žirniai 89—90 kap. Pupos 83—84 kap. Linų sėmens widutiniai 127—130 kap., geriausi 132—133 kap.

Totorių kersztas.

Lietuwiszkame Minske gywena gana turtingas žydas, Aizikas Silberstein. Neseniai jis pirko nuo wieno totoriaus namus, bet parduodantis iszderėjo nuo žydo, kad tasai ne warytų isz gywenimo tuose namuose gywenanczio Bekyro Chosenowiczo, giminaiczio seno namų sawinįko. Žydas nors ant syk sutiko ant to, bet paėmęs namus į sawo rankas, per sudą iszmetė Bekyrą isz gywenimo. Dienoje paskirtoje ant iszmėtimo, rytmetyj, susirinko pulkas totorių, užpuolė jie ant žydo nupirktų namų ir wisus sugriowė, tuom atkerszydami už skriaudą sawo wientauczio.

Duona gywentojų Witebsko gub.

Szį metą daugelyj Maskolijos krasztų gywentojai kenczia badą, didžiausias badas pietrytinėse Maskolijos gub., siekia jis wienok isz dalies lietuwių ir latwių apgywentos Witebsko gub. Ant susirinkimo Peterburgo Ciecoriszkos Ekonomiszkos Draugystės buwo parodyta duona, kokią walgo gywentojai Witebsko gub. Baisi ta duona wisokių parwų, joje daugiaus wisokių žolių, pelų ir dulkių negų grudų ir mažai turi maitingų medegų. Ekonomiszka Draugystė nusprendė paskirti paszelpą baduojantiems, apgarsino rinkimą aukų.

Nusiszowė maskoliszkas konsulius.

Klaipėdoj, Prusų Lietuwoj, nusiszowė maskoliszkas konsulius Ernst. Priežastis patžudystės yra ta, kad Ernst pridirbo daugybę skolų, kurių neįstengė iszmokėti, kada atėjo užmokėjimo laikas. Paliko jis isz wiso su wirszum du milijonu markių skolų, kurių, žinoma, nieks neiszmokės.

Juokai.

—o—

Du pažįstami sėdo prie kazyrų. Wienas isz jų, pasinaudodamas isz to, kad kitas loszikas ne tėmyjo, wisaip prigaudinėjo, ką tasai, praloszęs diktai pinigų, ant galo suprato.

— Gana, pasakė prigautasis, mesdamas kazyras—asz su tawim losziu tikt isz spjaudymų. Ateik rytoj.

Teip užkwiestas, tikėdamas wėl pelnyti, ant paskirto laiko atėjo.

— Spjauk ant 10 dol., pasakė gaspadorius.

Loszėjas atsikwėpė ir spjowė kiek tikt wieko turėjo.

— Iszloszei, brolau: žiurėk, asz toliaus kaip ant tawo nosies nuspjauti negaliu, pasakė gaspadorius ir spjowė losziancziam su prigawystėms tiesiog ant weido.

—o—

Į policiją atweda suaresztuotą žmogų. Urėdnįkas pareikalawo nuo suimto paszparto, peržiurėjęs jį, isztarė į suaresztuotą.

— Tu turi ne tikrą paszpartą.

— Neteisybė, paszpartas tikras, tikt asz ne tas pats.

Ne rukyk tabako ir nespjaudyk, nes tai trumpina tawo amžį.

Jeigu nori atsipratyt nuo tabako ant wisados ir pastoti sweiku, twirtu ir sylingu, imk gydyklas wadinamas NO-TO-BAC, kuris perdirba slipnus žmonis in twirtus. Daugelis, kurie pamegino szias gydyklas, in deszimts dienu jau swere deszimts swaru winczaus. Apie 400,000 žmonių tapo iszgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuo sawo aptiekoriaus, su gwarancija, už 50c. arba už $1.00 Aparaszymus ir prabas gausi dykai. Paraszyk in: Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Isz Amerikos.

Menkas uždėrejimas laukuose.

Isz Kalifornijos ateina žinios, kad szį metą farmeriai mažai kwieczių surinks nuo sawo laukų, kadangi kaitra ir stoka lytaus laukus jawais užsėtus isznaikino; krasztai gi kanalizuoti, kur ant iszwadžiojimo po laukus wandens yra kanalai, mažai turi kwieczių. Taigi szį metą Kalifornijoj wisai neturės grudų ant iszwežimo į kitus krasztus, žolės ir alfos teoposgi mažai surinko, kadangi ir piewas kaitra iszdegino; todėl gal pritrukti maisto ir gywuliams.

Užpuole ant paczto.

Redding, Cal. Ant paczto wežimo, važiuojanczio nuo Alturos į Redding, bandė užpulti plėszikas. Wežėjas užtėmyjo, kad kas ten užszoko isz užpakalio ant wežimo, bet kaip tikt atsisuko, užszokęs plėszikas szowė ir kulka perlindo wežėjui per weidą ir iszmuszė kelis dantis. Potam prasidėjo kowa: wežėjas griebė botagą ir su juom pradėjo kapoti plėsziką, tas gi szaudė isz rewolwerio; paleido jis dar tris szuwius, wienas pataikė wežėjui į kitą weidą, antras į kaklą, treczias szuwis wisai nepataikė. Ant galo pasisekė wežėjui užpuoliką nustumti nuo wežimo po ratais ir paplakti arklius, ratai perėjo per parpuolusį ir tokiu budų wežėjas iszgelbėjo pacztą.

Lodges bilius kongreso atmestas.

Washingtono kongrese buwo perkratinėjamas senato jau užgirtas garsus Lodges bilius, apsunkinantis atkakimą ateiwių į Ameriką; bilius tas dideliu daugumu balsų likosi atmestas. Už apsunkinimą swetimos ateiwystės balsawo tikt 48 kongresmanai, prieszingų gi balsų buwo 90. Prie atmetimo Lodges biliaus labiausiai prisidėjo kalbos wokiecziu kongresmanų: Bartholdo isz St. Louis ir Boutellio isz Chicago. Taigi dabar atkankantiems į Ameriką ateiwiams nėra nė jokių didesnių apsunkinimų, wiskas pasilieka teip, kaip iki sziol buwo. Lodges bilių ant szių metų galima dabar laikyti už su wisu paszarwotą; ant paszarwojimo, žinoma, atsiliepė pradėta dabar karė su Iszpanija.

Expliozijos.

Cleveland, Oh. Prie dirbdinimo naujo tunelio wandens traukimui, ant ažero dugno atsitiko baisi gazo expliozija, kurios deszimts darbinįkų tapo sunkiai apkultų, isz jų trys jau pasimirė, kiti gi trys teiposgi negalės iszgyti. Expliozija atsitiko nuo uždegto briežiuko, su kuriuom wienas isz darbinįkų bandė pypkę užsidegti: uždegtas briežiukas padegė mat tunelyj susirinkusius gazus.

Petosky, Mich. Dirbtuwėse McFarlino, miestelyj Conway, iszlekė į padanges garinis katilas, prie ko du darbinįkai likosi užmuszti, treczias gi mirtinai sužeistas.

Portland, Ore. Parako dirbtuwėj Gambo, Windhame, netoli Portland, atsitiko baisi expliozija, kurios du darbinįkai likosi su wisu sudraskyti; sunkiai sužeistų yra daugiaus darbinįkų.

Sudege senute.

Vincennes, Ind. Miestelyj Edwardsport gyweno senelė su wirszum turinti szimtą metų amžiaus ir labai silpna. Norejo ji mat užsidegti pypkę, kadangi ji buwo įpratusi rukorė; bedegant wienok, ne pypkę, bet sawo drabužius uždegė ir žinoma, silpnos senelės rankos ne įstengė ugnies užgesinti. Kol ant jos riksmo subėgo žmonės ir ugnį užgesino, senutė teip baisiai apdegė, kad nuo apdegimų tuojaus pasimirė.

Piningu dirbejai.

New Yorke likosi suimti pinigų dirbėjai, dirbo jie czia austrijokiszkus pinigus; sugriebė gi juos ne tyczia, nors sawo padirbtus pinigus jau nuo seniai platino. Wienas isz dirbėjų, Scheuermacher, atėjo į banką Langyelio ir papraszė apkeisti guldenus ant amerikoniszkų doliarų. Padawė bankieriui 3 deszimtguldenines popieras; bankierius apžiurėjęs ir radęs jas geromis, nors jos buwo padirbtos, iszmokėjo amerikoniszkais pinigais. Tąsyk Scheuermacher užmanė bankeriui pirkti nuo jo 20000 tokių popierų už 30000 dol., nors jos kasztuoja 80000 dol. Žinoma, tas tuojaus suprato, su kuom turi darbą. Langyel newa ant užmanymo sutiko ir praszė pinigus ant rytojaus atneszti; apie tai praneszė Austrijos konsuliui, o tasai policijai. Ant rytojaus wienok Scheuermacher, turbut pajutęs pawojų, ne atėjo į banką; policija wienok surado jo gywenimą, suėmė patį Scheuermacherą ir jo pagelbinįkus.

Sugriuwo namai.

New York. Naujai statomi namai ant 116 East st. sugriuwo, prie ko penki darbinįkai tapo ant wietos užmuszti, sunkiai sumankytų yra daug. Su namų sienomis nupuolė žemyn 25 dirbanti darbinįkai. Terp užmusztų darbinįkų nėra lietuwio, užmuszti du lenkai isz Poznaniaus prowicijos. Isz sunkiai sumankytų, rodosi, kad trijų isz tokių ne galima bus nuo mirties iszgelbėti.

Prigere.

Baltimore, Md. Mažoje waltelėje iszplaukė ant jurių pasiwažinėti 36 metų Edwardas Wentz, jo keturių metų duktė ir merguina Lucy Plugrath isz Chicago. Turbut, Wentz ne mokėjo gerai irkluoti, kadangi waltelė apwirto ir wisi važiuojanti įpuolė į wandenį, kur ir prigėrė.

Norejo kanalą iszgriauti.

St. Marie kanale, iszkastame laiwų plaukimui, rado pamesta daug dinamito, kurisai buwo prie szniuro pririsztas, su pritaisytoms padegimo prietaisoms. Sprendzia, kad ne sugauti piktadariai su tuom dinamitu norėjo iszgriauti arba wartus prie įėjimo į kanalą, arba pajiegos staciją laiwų dirbtuwės. Kas tą dinamitą pametė, nežinia. Dabar pastatė czia didesnę sargybą ir tamsoj uždrausta kam nors į laiwų taisymo įrėdnes įeiti.

Dideli gaisrai.

Philadelphia, Pa. Užsidegė czia fejerwerkų dirbtuwės ir pardawinyczios brolių Mc Cadden, po nr. 619 Market st. Ugnis isznaikino ne tikt Mc Caddenų triobas, bet užgriebė ir kitas kaimyniszkas. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 300000 dol. Isz po degėsių isztraukė tris wisai suanglėjusius kunus; truksta dar trijų, su kuriais nežinia, kas atsitiko.

Iszdegė beweik su wisu miestelis Chipley, 160 mylių nuo Pensecola, Floridoj.

Muncie, Ind. Krautuwė stiklo dirbtuwių brolių Ball, kurioje tilpo didesni pusė wisų metų iszdirbimų, su wisu sudegė. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 300 000 dol.

Excelsior Springs. Sudegė czia didelis Elmso hotelis. Ugnis užgimė hotelyj ėsanczioj duonkepėj ir į trumpą laiką apėmė wisą hotelį ir tai teip greitai, kad jame apsistoję pakelewingi wos pats spėjo iszsigelbėti, sudegė jų wisi daiktai.

Saint Hyacinthe, Quebec, Kanadoj. Sudegė czia minyszkų ligonbutis. Prie to sudegė ir 12 žmonių. Nuo ko užgimė gaisras, nežinia.

Užpuole ant trukio.

Ant expresinio trukio Alabama Great Southern geležinkelio, netoli Cuba, Ala., užpuolė penki apsimaskawę plėszikai. Sudaužė jie expresinį wagoną ir paėmė isz jo 5000 dol., taigi wiską, ką rado, nuszoko nuo trukio, ir pasislėpė. Jieszko jų su szunims, bet iki sziol wisgi nė jokio pėdsako ne surado.

Popierosai ir sweikata.

Kad popierosai ir degtynės gėrymas naikina žmonių sweikatą, tą žino ne tikt specijalistai gydytojai, bet ir daugumas musų skaitytojų. Degtinė naikina rods ir fiziszką žmogaus sweikatą, bet dar labiaus naikina protą: didesni beproczių dalis paeina isz girtuoklystės. Ant pawojingumo rukymo popierosų Amerikos daktarai tikt dabar atkreipė sawo atydą, pamatę kaip pasibaisėtinas skaitlius norinczių dabar pastoti Amerikos kariawiais pasirodė wisai netinkancziais į kariauną. Gydytojai nusprendė, kad ant to atsiliepia labiausiai rukymas popierosų, ypacz gi amerikoniszkų. Jie dabar surado, kad ant kiekwieno 100 norinczių pastoti į kariauną rukanczių popierosus 90 buwo netinkancziu, isz 100 rukanczių popierosus, 90 turėjo szirdies ligas.

Isz darbo lauko.

¶ Ashland, Wis. Darbai pas mus eina gerai. Dirbtuwės Ashland Iron and Steel Co. gawo didelius reikalawimus isz Maskolijos, dirbdina jai 9000 tonų geležies ir 14000 tonų plieno; tur reikalawimų ir isz kitų krasztų. Todėl tos dirbtuwės, nors ir pirma dirbo, dabar turėjo prie darbo priimti daugiaus darbinįkų. Giriose teiposgi reikalauja daug darbinįkų pjowimui medžių ant rastų ir prie pjowimo lentų. Mažiausias mokestis dirbantiems prie medžių yra 22 dol. ant mėnesio: duoda apart to walgį ir pastogę.

¶ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buwo isz wiso 246 nusibankrutinimai; pereitą metą, tą paczią sanwaitę, buwo tokių 264; Kanadoj buwo jų 24, pereitą gi metą 31. Nors karė traukiasi jau nuo kelių sanwaiczių, bet ji iki sziol ne atsiliepė wodingai ant darbo sanlygų. Sumažėjo darbai tikt medwilnės dirbtuwėse, bet tą pagimdė ne karė, tikt tas, kad dirbtuwės pa dirbo daugiaus iszdirbimų, negu reikia.

¶ Wheeling, W. Va. Apskricziuose upės Potomac darbai prie kokso peczių eina gerai. Ant Fairmount anglių kastynėse darbai sumažėjo, bet kokso peczai dirba gerai. Wheelingo distrikte darbai prie kokso eina gerai, bet apie Kenawhy dirba prastai. Ant New River darbai pradeda gerintiesi.

¶ Stoneg, W. Va. Darbai kokso dirbtuwėse szito apskriczio eina gana gerai, bet darbą sunku gauti, kadangi tulos kompanijos duoda darbą tikt negrams. Atkakę czia isz Connellsvilles apskriczio balti darbinįkai darbo ne gawo ir turėjo iszsineszdinti kitur.

¶ Manchester, N. H. Czianykszczios medwilnės dirbtuwės dar szį mėnesį pradės dirbti tikt kas antrą sanwaitę ir per tai 5000 darbinįkų neteks pusės uždarbio. Dirbtuwių sawinįkai teisina sawo padawadyjimų tuom, kad mažas yra reikalawimas iszdirbimų isz medwilnės.

¶ Muncie, Ind. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse tuom tarpu eina gerai, bet teip trauksis tikt iki Liepos mėnesiui, paskui žada dirtuwes ant tulo laiko su wisu uždaryti. Kaip ilgai bus jos uždarytos, nežinia.

¶ Terre Haute, Ind. Darbai szito apskriczio kastynėse eina pusėtinai. Daugelis kastynių sawinįkų priėmė užmokesnį nusprėstą ant Chicagos kalnakasių konwencijos. Tikt Danvillej negal susitaikyti, bet yra wiltis, kad czia nesutikimai ilgai neužsitrauks.

¶ Buffalo, N. Y. Susitwėrė czia nauja kompanija po wardu "Jroquois Iron Works", kuri rengiasi statyti naują geležies dirbtuwę. Kompanija tapo jau inkorporuota, kapitalas jos siekia 100 000 dol.

¶ South Allentown, Pa. Midwale Foundry dirbtuwės dirba czia gerai; turi jos daug reikalawimų nuo Amerikos rando. Dirbtuwės National Tube Works turi teiposgi daug nuo rando reikalawimų.

¶ Duncansville, Pa. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse pradeda gerintiesi, gerinasi wienok labai palengwa. Yra wiltis, kad juo toliaus, juo jose dirbs geriaus.

¶ Sztraikas italijonų dirbanczių ant Pennsylwanijos geležinkelio, prie Lawrence Junction, pasibaigė. Sugrįžo jie prie darbo už seną užmoksnį.

¶ Carbon, Pa. Darbai czianykszcziose kastynėse eina prastai, daug kastynių su wisu uždarė, kaip kitose dirba po wieną, daugiausiai dwi dienas ant sanwaitės.

¶ Millbury, Mas. Czianykszczios medwilnės audinyczios tapo ant neaprubežiuoto laiko su wisu uždarytos ir per tai daug darbinįkų neteko darbo.

¶ Salt Lake City, Utah. Susitwėrė czia kompanija, kuri rengiasi statyti naują geležies dirbtuwę. Kompanija tapo jau inkorporuota.

¶ Leechburg, Pa. Darbai Hyde Park geležies dirbtuwėj eina gerai ir rodosi, kad teip trauksis ilgai. Naujai pastatytoj czia dirbtuwėj darbai teiposgi neužilgio prasidės.

¶ Brazil, Ind. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai. Pereitą mėnesį dirbo wisos dirbtuwės, naujai pastatytose žada teiposgi neužilgio pradėti darbą.

¶ Gate City, Ala. Czianykszcziose dirbtuwėse tuom tarpu darbai eina gerai, bet teip trauksis neilgai. Liepos mėnesyj dirbtuwės bus ant neaprubežiuoto laiko uždarytos.

¶ Hollydaysburg, Pa. Czianykszczioj didelėj geležies dirbtuwėj dar dirba, bet mažoji tapo uždaryta ir nėra wilties, kad joje pradėtų dabar dirbti.

¶ New Brighton, Pa. Czianykszczios porcelėno dirbtuwės turi teip daug darbo, kiek niekada pirma neturėjo. Skaitlių darbinįkų žada neužilgio padidinti.

¶ Lawrence, Mas. Czianykszcziose medwilnės dirbtuwėse paleido nuo darbo 1500 darbinįkų, bet ir pasilikę dar prie darbo dirba mažai.

¶ Kemmeker, Wyo. Sztraikas czianykszczių kalnakasių dar wis nepasibaigė, kompanijos ar ne nori, ar ne gali su darbinįkais susitaikyti.

¶ New York. Czianykszcziose stalioriszkose dirbtuwėse numažino uždarbį staliorių pagelbinįkų nuo 5—10 dol. ant mėnesio.

¶ Anniston, Del. Dirbtuwėse "Car & Equipment Co." dirba gerai; gawo jos reikalawimą ant padirbimo 600 wagonų.

¶ Braddock, Pa. Dirbtuwės Pittsburg Wire Works likosi ant tulo laiko uždarytos; kaip ilgai jos stowės, dar nežinia.

¶ Dresden, Oh. Susitwėrė czia kompanija, kuri rengiasi pastatyti naują geležies dirbtuwę. Kapitalas siekia 100000 dol.

¶ Minneapolis, Min. Dirbtuwės Minnesota Iron & Co. dirba dabar per dieną ir per naktį, turi jos daug reikalawimų.

¶ Parkersburg, W. Va. 400 kalnakasių Flemington kastynių paliowė dirbę. Jie reikalauja pakėlimo uždarbio ant 15%.

¶ Birmingham, Ala. Czianykszcziose geležies dirbtuwėse tuom tarpu dirba gerai, bet ar teip trauksis ilgai, nežinia.

¶ Martins Ferry, Pa. Blekės dirbtuwėj Aetna Standart & Steel Works, kuri iki sziol stowėjo, dabar pradeda dirbti.

¶ Philadelphia, Pa. Dolano & Co. gelumbių dirbtuwėj darbinįkų uždarbis tapo padidintas ant 12%.

¶ Gos City, Ind. Darbai Morwood geležies liejinyczios eina gerai ir rodosi, kad teip trauksis ilgai.

¶ Dayton, Ten. Kastynėse "Dayton Coal & Iron Co." padidino darbinįkų uždarbį ant 10%.

¶ Bloomfield, Ia. Rado czia naujus anglių plotus, ant kurių žada parengti naujas kastynes.

¶ Braddock, Pa. Darbai prie czianykszczų peczių palengwa, bet eina geryn.

¶ Oskosh, Wis. Darbinįkai dirbanti prie medžių nusprendė pakėlti sztraiką.

¶ Frankton, Ind. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai.

¶ Kansas City. Reikalauja czia akmenų skaldytojų.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....52½c.
Prusiszkos markės po.....24½c.
Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 25c ant paczto kasztų.

ISZ Lietuwiszku dirwu

Ar galime twerti lietuwiszką kariaunos dali?

Laikraszcziuose patinkame užmanymus, dabartinėj karėj Amerikos su Iszpanija, twerti isz lietuwių lietuwiszkas atskiras kompanijas, kaip tai daro kitos tautos. Bet ar mes galime tokias twerti? Kas jų bus wadowais? Juk, turbut, terp lietuwiszkų ateiwių nėra augsztesnes turėjusių wietas kaip unteroficierai; ant oficierų tokio mokslo per mažai, kadangi oficierui gal atseiti ir sawistowiai su mažu pulkeliu ginti užimtą wietą; unteroficierai gi daugiausiai gal pamokyti kareiwį atsakancziai ginklus wartoti, waikszczioti kareiwiszku žingsniu; nuo oficiero wadowai reikalauja wisur daugiaus apie karę supratimo. Suprantancziu priderancziai apie tai terp lietuwių, turbut, nėra.

Isz Philadelphios, Pa.

Draugystė Petro Armino, ant paskutinio sawo mėnesinio susirinkimo, nutarė laikyti pamokinanczius praneszimus, kaip antai: apie rinkimus Amerikos urėdnįkų, apie padėjimą darbinįkų ir moksliszkus pamokinimus. Ant to nutarėm paskirti po dwi walandas kas nedėldienį, iszėmus paskirto ant mėnesinio draugystės susirinkimo, nuo 2—4 wal. po pietų, salėje po nr. 238 Pinne st. Philadelphioj. Ant to užpraszome wisus Philadelphios ir aplinkinių lietuwius atsilankyti, lygiai draugystės sanarius, kaip ir paszalinius, prie jos neprigulinczius. Praneszimus ir pamokinimus laikys prakilnesni ir apszwiestesni lietuwiai.

Wardu Dr-tės, S. Skaczkauskas.

Nusiszowė.

"Saulė" pranesza, kad Mahanoy City, Pa. nusiszowė pagarsėjęs terp Amerikos lietuwių biznierius, Juozas Miliauckas, 46 m. amžiaus. Jis buwo pirma kasieriumi Lietuwiszko Susiwienyjimo ir Tėwynės Mylėtojų Draugystės, kurios teiposgi pinigų diktai nudėjo. Nusiszowė jis isz rupeszczio, kadangi už skolas jo namai likosi parduoti ir žmogus likosi su szeimyna be nieko; ant pradėjimo sunkaus darbo dėl iszmaitinimo szeimynos neturėjo jau pajiegų, nuo darbo tokio buwo atpratęs. Paliko jis paczią ir 8 waikų, isz kurių wyriausiasis turi 17 metų, jauniausiasis gi 2 metu. Miliauckas yra tai wiena isz aukų anormaliszko lietuwių gywenimo. Buwo jis rods biznieris, bet apie tokį biznį ne daug te iszmanė, arba suprato jį sawiszkai. Kol lietuwiai isz tikro sulauks tikrų biznierių, kol įstengs prie biznių prisitaikyti ir juos kaip reikia suprasti, ne wieną dar nelaimė pasieks. Kaip sako, pas Miliaucką daugelis lietuwių turėjo sudėję sawo pinigus.

Isz Greenridge, Ill.

Kastynėse O'Gara & King Co. susitaikė darbinįkai su kompanija: kompanija sutiko ant 8 darbo walandų ant dienos ir 40c. užmokesnio už toną iszkastų anglių. Darbinįkai sugrįžo prie darbo.

Collensville, Ill., ewangeliszkas kunigas, lietuwys Keturakaitis, isztikro nori įtaisyti lietuwiszką ewangeliszką parapiją. Prie rengiamos parapijos prisiraszė jau per 70 lietuwių ewangelikų isz Maskolijos ir isz Prusų Lietuwos. Diewe padek! Per įrengimą lietuwiszkos ewangeliszkos parapijos, pastorius Keturakaitis apsaugos nors Amerikoj dalį lietuwių ewangelikų nuo suwokiecziawimo.

Skarmalius.

Rėikaluose naujo Susiwienyjimo.

Patikau laikraszcziuose atsiliepimą N. Koperniko Draugystės isz Baltimorės kaslink twėrimo naujo Susiwienyjimo, kur paduoti užmanymai ant apswarstymo wisiems. Todėl manding ir asz turiu tiesą nors trumpai paduoti ir sawo nuomones. Asz naujai užmanytam Susiwienyjimui linkiu kuo geriausios kloties, bet drauge geidžiu, kad jis galėtu ir daugiaus ką nuweikti, ne wien paskirti posmertinę po 1000 dol. Man rodosi, kad ir pasimirusiam butų lengwiaus, jeigu gywi daugiaus gero padarytų negu wier iszkilmingai lydėdami jo kuną ant kapinių. Ne kas bus, jeigu mes pristatysime ir daugiausiai paminklų ant kapinių, o gywi budami, nieko swarbesnio ir žymesnio nuweikti ne galėsime; iszkilmingoms laidotuwėms mes ne pakelsime sawo wardo. Kaip sziądien keliame mes lietuwių wardą, rodo tai per tankus atsilankymas patrolės wežimų į lietuwių apgywentas miestų dalis. Jeigu mes ir ne kelsime iszkilmingų pagrabų, bet pinigus atiduosime pasilikusiai welionio szeimynai, tai ir tas rodys, kad mes rupinamėsi wien apie giltinę, o kaslink gerowės, pasikėlimo gywenanczios wisuomenės — tai nieko ne darome. Man rodosi, priderėtų mums, taigi naujai užmanytam Susiwienyjimui atmesti wisai giltinę, rupestį apie jos aukas palikti pagelbinėms draugystėms, o rupintiesi wien apie gywus. Tegul naujas Susiwienyjimas rupinasi apie lietuwių doriszką ir protiszką pakėlimą: jeigu jie pasikels ant tos dirwos, įgys geresnę garbę terp swetimtauczių; tegul naujas Susiwienyjimas pasirupys ir apie darbinįkus, tegul stengiasi pagerinti jų buwį, pagelbėti juos laike bedarbės ir kitokiuose atsitikimuose, kada pagelba reikalinga. Tegul pasirupina apie geras lietuwiszkas mokslainės, apie moksliszkus skaitymus žmonėms. Tie dalykai, man rodosi, ne bus ne iszpildomais, kadangi ir užlaikymas sziądieninių ne tikusių mokslainių be kasztų ne apsieina.

Artistas.

Isz Grand Rapids, Mich.

Lietuwiszkas Kliubas, ant paskutinio sawo sus rinkimo, iszrinko wyriausybę isz sekancziu ukėsų: Stan. Wilczauskas, prez.; W. Bagdonas, wice-prez.; Iz. Belskas, sekr.; F. Sedoras, kasierium; Kz. Zigmantas, priżiurėtojas kasos. Sanarių turi 40 ir jau turi Charterį. Įstojimas tikt 25c, kitokių mokeszczių nėra. Teiposgi nutarė įkurti knįgyną ir skaitinyczią, ant kurios įkurimo ir supirkimo knįgų miestas duos kasztus.

F. Sedaras.

Lietuwiai Brazilijoj.

Lenkiszkas laikrasztis, "Gazeta Handlowo-Geograficzna", paskirtas iszeiwių reikalams, patalpino žinias apie apsigywenusius ateiwius kolionijose Ijuhy, sztete Rio Grande do Sul, Brazilijoj. Ant kolionijų gywena kolinistai 19 tautų, daugiausiai yra lenkų, bet yra czia ir lietuwių kolionijos. Pagal augszcziaus paminėtą laikrasztį, kolionijose Ijuhy gywena: 500 lenkiszkų szeimynų, 30 lietuwiszkų, 20 rusiniszkų, 10 czėkiszkų, 200 wokiszkų, 100 italiszkų, 50 szwediszkų. Wisi apsigywenę czia lietuwiai užsiima žemdarbyste ir turi namus ir po žemės sklypelį.

Isz wisur.

‖ Maskwoj, policija wiename restaurane suėmė jauną, wos 17 metų waikiną, kurisai wisiems, kas tikt norėjo, pirko gėrymus; jo kiszeniuje rado dar 4000 rubl. pinigų, brangų auksinį laikrodėlį ir kitokius brangius daiktus. Jis pasisakė ėsąs tarnaujancziu kasoj Draugystės Bogan, Žukowu. Kaslink pinigų, jis pasakė, kad pradedant nuo pereitų metų, juos, kada tikt panorėjo, semė isz draugystės kasos, už teip pasemtus pirko ir tas brangenybes, kurias pas jį rado. Praneszė apie tai draugystei ir ji, peržiurėjusi kasą, persitikrino, kad truksta 25000 rublių; pirma gi nėjokio nedatekliaus ne užtėmyjo, nors Žukow isz kasos ne wieną kartą po kelis tukstanczius rublių iszkrapsztė. Žukow tarnawo Bogano kantoroj nuo mažens, paskutiniuose laikuose algos gaudawo tikt po 10 rublių ant mėnesio. Wagystas kasoj jis papildydawo tokių budu, kad iszėjus kasieriui, jis supeilių pakeldawo stalą ir griebdawo tuos pinigus, koki budawo stalcziuje. Žingeidu wienok, kaip kasierius iki sziol nedatekliaus neužtėmyjo.

‖ Mieste Tiflise, ant Kaukazo, Maskolijoj, į sudą likosi apskųstas zwanytojas wietinės armeniszkos bažnyczios užtai, kad jis zwanyjo tada, kada stacziatikiszkoj maskolių cerkwėj diewmaldysta ne buwo dar pasibaigusi. Armeniszkas zwanytojas įsileido ant bokszto dar tris armenieczius ir wieną gruziną ir pradėjo zwanyti su wisais warpais, kaip wienas pailso, wirwes griebė kitas; darė tą jie mat tyczia, norėdami maskolius erzinti. Atbėgo policistai ir norėjo uždrausti zwanyti, bet ant bokszto ėsanti užsirakino duris ir dar smarkiaus pradėjo skambyti. Matomai tyczia kas nors juos pasamdė ant kerszto maskoliams. Užtai sudas apskųstus už zwanyjimą nusprendė ant deszimties dienų į kalėjimą. Maskolijoj mat yra įstatai, pagal kuriuos yra uždrausta bažnycziose kitų tautų skambyti, jeigu maskolių diewmaldysta dar nepasibaigė, maskolpalaikiai wienok su sawo warpais ne laukia, jeigu diewmaldysta ne maskolių bažnycziose dar nepasibaigė.

‖ Netoli Nižnenowgorodo, kaime Monastire, policija susekė dirbtuwę, kurioje dirbo netikrus maskoliszkus sidabrinius pinigus; dirbtuwę įtaisė maskolius Krimow, dirbo jis sidabrinius pinigus 20 ir 25 kap., bet ne isz sidabro, tikt isz cino sumaiszyto su stiklu. Pinigai Krimowo dirbtuwėj buwo teip gerai padirbti, kad nieks jų už ne tikrus nelaikė, platinosi jie lygiai gerai, kaip ir rando padirbti. Policija nuo seniai nužiurėjo Krimową, bet neturėjo tikrų pamatų ant sulaikymo, todėl pradėjo jį daboti. Atėjus jam į miestą su padirbtais pinigais, policija sekė paskui, bet Krimow tuojaus užtėmyjo, kad jį daboja, todėl pundelį su 40 rubl. permetė per tworą į wieną daržą, ką dabojanti jį policijantai užtėmyjo ir surado. Krimow likosi suaresztuotas. Isz syk jis užsigynė, bet policija padarė kratą jo namuose, kur rado wisokias prietaisas ir kwarmas. Pamatęs, kad besigindamas jau neiszsiteisys, Krimow ant galo prisipažino.

Szį metą, kaip dabar jau galima numanyti, uždėrėjimas laukuose Amerikoj nelabai puikiai iszrodo, užtai kituose krasztuose laukai sužėlę puikiai. Egipte, Algiere ir Tunise, kur ką tikt pasibaigė pjutė, kwieczių teip daug surinko, kaip ne buwo jau nuo seniai. Prancuzijoj antai pirma, ant nupiginimo duonos warguoliams, numažino muitus ant atgabenamų isz swetur grudų, dabar gi juos pakelia wėl iki 7 frankų nuo 100 kyliogramų (200 swarų). Prancuzijoj teiposgi kwieczias užsėti laukai iszrodo puikiai. Tikt tulose gubernijose Maskolijoj, dėl neužaugimo pereitą metą, ukinįkams truksta sėklos ant užsėjimo laukų. Rudenyj, dėl nedatekliaus sėklos daugelis neužsėjo laukų, užsėti wasarojų teiposgi nėra kuom; wisur kitur kwieczių surinko daug, todėl ir jų prekės turės nupulti ir Amerikoj.

‖ Ant salos Sumbawa, prigulinczios prie Malajiszko archipelago, užkilo baisus sukurys ir iszgriowė didesnę dalį miesto Bima. Prie to neiszpasakytai daug žmonių pražuwo: ant kranto Sumbawa užtakos woliojasi kunai tukstancziu negywų žmonių. Ant salos Timor sukurys buwo jau silpnesnis, bet mieste Kupang jis wienok daug nelaimių atgabeno ir pridirbo daug blėdies.

‖ Ant salos Sicilijos, pietinėj Italijoj, krasztuose prie wulkano Etnos, siautė smarkus žemės drebėjimai; miestuose Blancaville ir Bempasso prie to sugriuwo daug namų, kuriuose ir keli žmonės galą sau rado; apkultų yra daugiaus. Žemės drebėjimus jautė ir kituose krasztuose ant salos Sicilijos.

‖ Japonijos pakrantėse baisi wėtra užklupo iszplaukusius ant jurių žwejus ir 200 walczių paskandino. Prie to, kaip sprendžia, prigėrė mažiausiai 1500 žwejų.

‖ Elberfelde, wakariniuose Prusuose, trenkė perkunas į parwų ir į chemiszką dirbtuwes ir jas sugriowė. Sugriuwusių sienų daug žmonių tapo užmusztų ir sužeistų.

‖ Walijos pakrantėse susimuszė angliszkas laiwas Benholm su norwegiszku ir paskendo; prie to prigėrė ir 12 žmonių.

‖ Tiroliuje ir Bawarijoj siautė pereitą sanwaitę baisios sniego darganos.

Naujausi iszradimai.

‖ Profesorius Finkler iszrado budą, kaip padirbti naują žmonėms maistą, kurisai dar maitingesnis, negu mėsa, bet už ją daug pigesnis. Maistas tas yra tai grynas, bet ne gamtos tikt fabrike padirbtas baltymys, kurį iszradėjas tromponu praminė. Kaip žinote, swarbiausiu isz sudėtinių žmogaus maisto yra baltymys, jis eina ant sudrutinimo žmogaus kuno ir ant jo augimo; baltymys yra mėsoje, bet kad mėsa, ypacz gi Europoj, yra brangi, todėl ją gal užstoti profesoriaus Finklero iszrastas tromponas, su kuriuom jis darė bandawones, jos wisur pasirodė pasekmingomis: naują maistą lygiai ligoniai, kaip ir sweiki, ar tai jį wieną, ar primaiszytą prie kitokių walgių, walgė wisi noriai ir nuo to į trumpą laiką kuno swarbumas ėjo wisų didyn, didinosi ir pajiegos. Džiowa sergantiems dawė naujo maisto widutiniszkai po 50–70 gramų ant dienos ir juom maityti teiposgi susidrutino. Dawinėja jį arba tiesiog, arba maiszytą su kitoms medegoms kaip antai su miltais ir isz tokio sumaiszymo kepa bandutes, pardawinėja paweiksle miltų, kuriuos galima maiszyti į kiekwieną maistą, jis su wisu gal užstoti žmonėms mėsą, užima mažai ruimo, kadangi jame yra wien maitingas baltymys, ne reikalingų medegų wisai nėra. Iszradimas tasai turi didelę wertę ne tikt prie sudrutinimo ligonių, bet ir prie maitinimo kareiwių apstotose twirtynėse, laike tolimų kelionių ant jurių ir t.t. Iki sziol tromponą dirba isz žuwių, isz wisokių iszmetų atlikusių nuo dirbimo mėsinių ekstraktų, galima dirbti ir isz jawų, reikia wien isztraukti maitingą baltymį. Žinomas Prusų didžturtis, grafas Duglas, rengia jau dabar atsakanczią dirbtuwę, kurioje dirbs tromponą, Iszradimą tą laiko wisi už labai swarbų: jeigu ir ne wisos iszradėjaus wiltys iszsipildytų, tai jis wisgi pastumia pryszakin klausymą apie žmonių iszsimaitinimą ir į niekus pawerczia wisus apskaitymus apie laiką, kada žemė ne galės sawo gywentojų iszmaityti. Besidauginant ant žemės žmonių skaitliui, rods iszsimaitinimas eina sunkyn, walgio produktai pabrangsta, bet mokslinczіai atranda kelią, kaip maistą papiginti. Jeigu iki sziol ne iszrado dar budo, kaip dirbtuwėse dirbti žmonėms teip maistą, kaip tą daro gamta, tai nieks ne gal pasakyti, kad to budo niekada ne suras.

‖ Garsus Amerikos iszradėjas, Edison, iszrado elektriszkas bombas, kurios galės rasti pritaikymą dabartinėj Amerikos karėj su Iszpanija. Bombos tos rods ne ant naikinimo paskyrtos, tikt ant apszwietimo didelių jurių plotų. Iszmestos jos isz atsakanczių prietaisų ant jurių wandens pawirsziaus, apszwieczia didelius jo plotus teip, kad teip kaip dieną galima matyti, kas yra ant jurių. Pasinaudodami isz tų bombų, wirszinįkai Amerikos laiwų apsisaugos nuo ne tikėto tamsoj užpuolimo mažų torpedinių laiwų.

Keliai platinimo apszwietimo Danijoj.

Žmonių apszwietimas Danijoj stowi labai augsztai. Kadangi Danija krasztas mažas, ne didesnis už Kauno gub., gywentojų ir ne kiek daugiaus turi, todėl ant parengimo daugelio, ypacz gi augsztesnių mokslainių, gywentojams truksta pinigų, nors ir tokių mokslainių czia ne truksta. Apart uniwersiteto, akademijos ir kitokių specijaliszkų augsztesnių mokslinyczių, yra czia daug teip wadinamų ukinįkų ir darbinįkų akademijų, todėl Danijoj ne dywai patikti paprastą artoją susipažinusį su augsztesniais mokslais; istoriją sawo tautos gerai pažįsta kiekwienas danietis. Jie priguli prie labiausiai apszwiestų Europos tautų, todėl antai ir Amerikoj daniszki ateiwiai geriausias wisur užima wietas. Ant platinimo apszwietimo daniecziai pasinaudoja isz kiekwienos progos, ne laukia jie, kol randas wiską parengs, bet pats gywentojai wisaip stengiasi mokslą ir apszwietimą pastumti pryszakin, rupinasi jie lygiai apie suaugusius, kaip ir apie waikus. Wienu isz budų pakėlimo ir iszlawinimo waikų proto yra apsimainymas waikais laike wasaros ferijų: mieszczionys sawo nusilpusius nesweikose sanlygose miestų gywenimo waikus siunczia pas kaimieczius, užtai priima pas sawę waikus kaimieczių. Nusilpę miestų waikai keliauja ant kaimų, kur kwėpuodami szwiežiu oru, walgydami sweiką walgį, atsigriebia, susipažįsta su darbais kaimieczių, su gamtos dowanomis, su augmenims sawo tėwynės; priėmę juos ukinįkai praktiszkai pamokina, kaip auga augmenys, naminiai ir laukiniai gywuoliai ir tt.; kaimų gi waikai, patekę į miestus, po priežiura juos priėmusių, lanko teatrus, muzejus, parodas, koncertus ir tokiu budu pakelia sawo protą. Tokius keliaujanczius waikus wisur maloniai priima, ant kelio restauracijos duoda walgį be užmokesnio, geležinkeliai duoda jiems atskirus wagonus ir perweža dykai. Tarpinįkais prie apsimainymo waikais yra miestų ir kaimų mokslainių mokintojai ir direktoriai. Užmanytoja gi to budo platinimo apszwietimo yra moteriszkė, mokslainės mokintoja. Ant jos atsiliepimo atsiszaukė pirmiausiai kaimų ukinįkai, kurie noriai sutiko paimti miestų waikus ir juos pagal sawo iszgalę pamokyti; apszwiestesni miestų gywentojai tikt wėliaus naudą to suprato. Nežingeidu todėl, jeigu garsus raszėjus Bjerson sako, kad Danijos ukinįkai apszwieszcziausi wisame swiete. Kaip tokį pasinaudojimą isz aplinkybių supranta ne jau waikai, bet suaugę lietuwiai? Gywena jie ir didesniuose miestuose, kur yra muzėjai, bet kiek terp lietuwių rastumei tokių, kurie apart "dime muzėjų", butų atsilankę ir kitokiuose, kiek rastum tokių, kurie ten sawo waikus nusiwestų? Rodosi ne daug tokių yra, arba wisgi bus tokių mažiaus už tuos, kurie welka net sawo waikus drauge į saliunus ir isz mažens, wieton prie gero, pratina ir supažindina su girtuoklystėmis.

Pasekmingumas Behringo skiepyjimo nuo difterito.

Difteritas arba difterija yra wiena isz bjauriausių limpanczių ligų, ji daug žmonių, ypacz gi waikų, į kapus nuwarydawo. Ne per seniai, daktarai Behring ir prancuzas Roux, apgarsino naują waistą, taigi įczirszkymą po oda apsilpnytų ligos nuodų arba serum kaipo geriausią waistą prie gydymo difteritu serganczių. Nuo laiko, kada pradėjo Berlyno ligonbucziuose wartoti tą naują waistą, skaitlius mirczių pradėjo mažintiesi, bet ar tas pasimažinimas paėjo nuo naujo waisto, ar pati liga nužudė sawo smarkumą, apie tai isz syk negalima buwo spręsti, ant sprendimo pasekmingumo naujo waisto reikėjo ilgesnio laiko. Dabar H. Kossel, asistentas Kocho instituto dėl serganczių limpancziomis ligomis apgarsino sawo patėmyjimus. Ant sawo patėmyjimų jis pasinaudojo isz skaitlių apgarsintų Berlyno Charite ligonbuczio apie difteritu serganczius waikus, prie kurių gydymo wartojamas buwo Behringo waistas. Szitame ligonbutyj isz to pasinaudoja nuo 1894 m., kituose ligonbucziuose pasinaudoja tik kaip kada. Nuo to laiko skaitlius mirczių nuo difterito žymiai pasimažino. Nuo 1894—1898 m., taigi nuo kada pradėjo wartoti Behringo serum, Charite ligonbutyj skaitlius mirczių sumažėjo ant pusės to, kiek jų pirma budawo per tokį jau laiką. Berlyno ligonbucziuose 1894 m. buwo difteritu serganczių 2450, isz ko numirė 951, taigi 30%, teip mieste tokių buwo 4315, isz jų 1637 pasimirė. 1895 m. ligonbucziuose buwo 3061 ligonis, isz to skaitliaus pasimirė tikt 484, taigi tikt 16%, namieje serganczių buwo 6106, isz to skaitliaus pasimirė tikt 987. Nuo laiko iszradimo Behringo serum skaitlius mirczių eina wis mažyn, pereitą metą isz buwusių ligonbucziuose difteritu serganczių pasimirė jau tikt 13%. 1896 m. Berlyne isz wiso pasimirė tikt tiek difteritu serganczių, kiek pirmiaus, kada dar Behringo waisto arba serum ne buwo, pasimirdawo wien ligonbucziuose ir tai geriausiauose metuose; skaitlius gi pasimirusių ligonbucziuose teip pasimažino, kaip kitais metais niekada ne budawo; wisas skaitlius nuo difterito pasimirusių pasiekė wos treczdalio to, koksai pirma budawo geriausiuose, sweikiausiuose metuose. Nuo laiko, nuo kada pradėjo wartoti Behringo waistą, arba serum, teip kaip Berlyne, pasimažino skaitlius mirczių nuo difterito ir kituose Wokietijos miestuose: priesz 1894 m. ant 100000 gywentojų mirdawo nuo tos ligos per metus widutiniszkai 106 žmonės, po 1894 m. skaitlius tas nupuolė ant 44. Toksai žnaimus ir umas pasimažinimas mirczių ne gal paeiti nuo susilpnėjimo ligos, ji gimdo naujas Behringo waistas. Jis isz pradžių ir terp daktarų turėjo daug prieszinįkų, sziądien jau buwę prieszinįkai isz jo pasinaudoja.

Kowa už buwį.

Wisi gywi sutwėrimai gywenanti ant žemės, wisi auganti augmenys neužlaiko amžinai sawo pawidalo: tie, kurie nemoka prisitaikyti prie persikeitusių sanlygų, kurie ne paseka su kylancziais augsztyn, tie puola žemyn, nyksta ir ant galo isznyksta su wisu, wieton isznykusių atsiranda kiti, geriaus mokanti prisitaikyti, stipresni, kurie toj kowoj pergali wisokias neparankias sau aplinkybes. Kowa už buwį neduoda niekam apsistoti, užmigti, wisi turi kowoti, nepasekanczius sumynioja, isznaikina tie, kuriems jie ant kelio stowi. Susimylėjimo czia nėra, mažiausiai gi jo atrastume terp žmonių: žwėrys, augmenys kowoja už maistą, žmogus gi ir sotus užpuola ant alkano, kadangi jo neužkenczia. Terp žwėrių ir augmenų nėra tokių kruwinų kowų ne už maistą, bet užgarbę, pagimdytų tautų neužsikentimo. Žmogaus godumas isznaikino jau daug tautų, kitas gi, seniaus pirmose eilėse stowinczias nupuldė, wietoj tokių susilpnėjusių, kitos stoja pirmose eilėse. Tautos sziądien kariauja ne tiek už maistą, kiek už pirmutinystą: duonos, prie gero surėdymo, užtektų dar wisiems, už ją nereiktų westi kruwinų karių; jas gimdo sawitarpinis tautų neužsikentimas ir garbė.

Dabar užtėmyjo, kad toksai sawitarpinis neužsikentimas apsireiszkia ne tikt terp žmonių ir žwėrių, ne truksta jo ir terp tulų agmenų: sodaunįkai užtėmyjo tokį sawitarpinį neužsikentimą terp tulų kwietkų. Sodaunįkai užtėmyjo, kad nesikenczia terp sawęs kwietkos rezedų ir rožių. Jeigu rezedas ir rožes, nuskynus, drauge su kitoms kwietkoms, apwyniojus kotus, įleisti į wandenį, tai ant rytojaus jau galima užtėmyti, kad kwietkos rožių ir rezedų wiena į kitą bus įsispaudusios ir žiedai suwytę, kitos gi kwietkos drauge į tą patį wandenį įdėtos ilgai užlaiko sawo gražumą ir kwapą; rezedos ir rožės laikytos wandenyj skyrium teipjau ilgiaus užlaiko sawo gražumą. Gwaizdikai ir heliotropai, įdėti į wandenį drauge, ilgiaus užlaiko kwapą ir sawo gražumą negu jeigu juos įdėti skyrium; tas rodytų, kad tos kwietkos neturi neužkantos, wiena kitai ne kenkia, bet prieszingai, wiena kitą paremia. Gerwažolių kwietkos wėl neužkenczia nė jokių kitų, jos įdėtos su kitoms, užmusza kitas, tos, įdėtos drauge su gerwažolių kwietkoms, greitai suwysta. Kas joms užkenkia, dar neisztirta, kadangi tą apsireiszkimą patėmyjo ne mokslinczіai, tikt sodaunįkai, pirmutiniai dar ant tos dirwos tirinėjimų ne darė. Terp medžių užtėmyjo neužsikentimą klewų ir liepų: jeigu tuos medžius pasodyti netoli wiens kito, isznyksta jie į trumpą laiką abudu, arba wienas isz jų ir tąsyk tikt pasilikęs pradeda tarpaus augti, kada kitas isznyko; drauge gi tie medžiai neauga. Kokia to priežastis, tas mokslinczių iki sziol neisztirtas.

Laiszkai ant paczto.

54 Andren Miezuga	167 Mikas Wm.
63 Beriozin A.	168 Mocaitis Joz
81 Danelski Jan	170 Nietupsky Tomas
84 Dopkewiczowi K.	180 Pitis Anton
96 Filasz Walenty	187 Rauktis Jonas
102 Gasiov Tomasz	189 Rediarski Jacob.
103 Giemza Josef	192 Romanowicz Anton
104 Gilewski Adam	193 Roskoski Jan
111 Granon Iwan	166 Samsula Josef
124 Jakupowz Dorota	225 Szaaka Jana
126 Jedamski Johann	226 Szeranek Stanislaw
149 Kurecke Jan	232 Trantin Maeie
152 Littwin Josef	235 Varga John
156 Maszyewski Wal.	236 Varginn H.
157 Maeyks Teofil	240 Wilkas Ane
161 Matika Jura	250 Zielezicki Wojciech

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
II DALIS.

(Tąsa).

Prie drėgno klimato buva tankios ir tirsztos miglos; todėl tai prie krantų Didėsės Britanijos yra parengtų daugybė jurių žiburių, varpų ir visokių prietaisų persergianczių plaukianczius laivus. Dėlto drėgnumo, pievos Didėsės Britanijos žaliuoja beveik per isztisus metus, dėl to žaliavimo antai Irlandiją praminė žaliaja sala. Ant puikių ganyklų ganosi geriausių veislių galvijai, ypacz gi karvės duodanczios daug pieno; garsus isz savo greitumo yra angliszki arkliai, nors prie sunkaus darbo jie ne tinka. Szalczių žiemos laike ant salų Didėsės Britanijos nėra, kadangi prie jos krantų teka szilta jurių srovė Golfstremu vadinama, kuri atsiliepia ant klimato viso kraszto, ypacz gi pakranczių: klimatas neina szaltyn toliaus į sziaurius, bet žiemos buva szaltesnės viduriuose, taigi toliaus nuo jurių. Szilcziasios vienok yra pietinės Cornwalijos pakrantės: žiemos czia sziltesnės negu pietinėj Prancuzijoj, bet užtai vasaros vėsesnės negu pietinėj Norvegijoj. Todėl tai ant lauko czia per žiemą iszbuva tuli augmenys auganti krasztuose prie Viduržeminių jurių, kaip antai mirtų medžiai. liaurai ir t.t. taigi augmenys ne iszduodanti vaisių, bet užtatai geresnės veislės gruszių, obuolių, slyvų, nokstanczių gerai krasztuose toliaus į sziaurius negu Didėji Britanija ant kietžemio, Britanijoj ne visada nunoksta, vynvuogės ne nunoksta su visu, todėl jų czia visai ne augina.

Ant viso Didėsės Britanijos ir Airijos ploto, iszneszanszio netoli 6000 ketvirtainių mylių, gyvena 39 milijonai gyventojų, taigi iszpuola su virszum po 6500 žmonių ant 1 ketvirtainės mylios. Kaslink tirsztumo apgyvenimo, Didėjėj Britanijoj jis 11 kartų didesnis už vidutinį tirsztumą apgyvėnimo musų žemės. Kaslink savo paėjimo, gyventojai Didėsės Britanijos susideda isz visokių kilmių gaivalų. Seniausi tų salų gyventojai buvo *Keltai*, paskui atkako *Rymionai* ir pamuszė pietinę dalį. Pradžioj vidurinių amžių gadynės atsikraustė germaniszkos kilmės *Anglo-Saksai*, gyvenę krasztuose prie įpuolimo upės Elbos į jures; dar pasiaus *Normanai* isz Danijos ir Nervegijos. Ant galo, su Wilhelmu Užkariautojumi atkako suprancuzėję *Narmanai* isz Normandijos ir pamuszė visą Didėję Britaniją, iszplatino prancuziszką kalbą, isz susimaiszymo prancuziszkos kalbos su germaniszka anglosaksiszka kalba ir susitvėrė sziądieninė agliszka. Keltai užsiliko tikt Irlandijoj arba Airijoj ir kalnuotuose krasztuose Britanijos, taigi Walijoj ir Szkotijoj. Iki atradimui Amerikos Britanija ne prigulėjo prie žymesnių Europos vieszpatyszczių, kadangi ji buvo prie kraszto tąsyk žinomo svieto. Prekystoj ir ant jurių pirmutinę vieną laike Iszpanija, Portugalija ir Holandija, bet per ilgus amžius kovos Britanijai pasisekė paimti virszų, Anglijonys pastojo geriausiai jurinįkais, iszplatino prekybą po visus svieto krasztus, apėmė svarbiausius svieto krasztus, platino kolionizaciją ir civilizaciją po visas musų žemės dalis. Kadangi Britanija turi daugiausiai akmeninių anglių ir geležies, turėdama gi kituose krasztuose turtingas kolionijas, rengė namieje dirbtuves, kurios perdirbinėja žalius savo kraszto ir kolionijų produktus. Pradėjo ji rengti fabrikus namieje; kadangi jų parengti fabrikai iszdirbo daugiaus negu gyventojai galėjo reikalauti, reikėjo todėl rupintiesi apie iszvažiojimą ir iszpardavinėjimą iszdirbimų po kitus krasztus. Drauge su pasidauginimu iszdirbimų, kilo Britanijos prekysta ir jų laivų skaitlius ant iszvažiojimo padirbtų tavorų po kitus krasztus. Anglija, budama ant salos, nesibaugino užpuolimo kietžemio tautų, ant apgynimo savo vandeniu aplietų salų rupinosi vien apie drutinimą kariszkos laivynės ir su laiku pastojo ji tvirczіausia ant jurių vieszpatyste, su pasigerėjimu savę vadina jurių valdytoja. Isz mokslų augszcziausiai Britanijoj pakilę techmiszki ir gamtos mokslai, kitose gi szakose, ypacz gi dailės moksluose Anglijonus pralenkia kietžemio tautos. Kaslink visokių įtaisų ir paprocziu, Britanijoj dar daug yra ne tinkanczių jau szioj gadynėj viduramžinių įtaisų, ypacz gi kaslink tikėjimiszko surėdymo.

Salos Didėsės Britanijos tveria to paties vardo karalystę arba tiesiog Anglijos karalystę, kurioje valdanti tauta yra Anglijonai; jie iszpažįstą protestoniszką tikėjimą. Susideda ji isz sekanczių dalių.

Anglija užima pietinę dalį salos Didėsės Britanijos nuo Cheviot kalnų sziauriuose, iszėmus Walijos pussalį. Susideda ji isz dviejų dalių: pietrytinės žemos, gerai iszdirbtos, kur daugumas gyventojų užsiima žemdarbyste ir sziaurvakarinės kalnuotos, kurioje daugumas gyventojų užsiima visokiomis pramonėmis.. Rubežiumi terp tų dalių yra linija nuvesta nuo įtakos upės Severn iki įtakai Humbero.

Pirmutini žemdarbiszka Anglijos dalis turi kuo geriausiai iszdirbtą žemę, puikias ganyklas, ant kurių ganosi bandos gražių veislių galvijų; czia yra puikus didžturczių rumai. Toj dalyj yra visos Didėsės Britanijos sostapilė, miestas *Londonas*, turintis 4½ milijono gyventojų, su priemieszczіais gi apie 7 milijonus; pagal gyventojų skaitlių, pirmutinis miestas ant musų žemės; yra jis ant upės Tamizos, bet iki jam atplaukia didžiausi jurių laivai; kas metą ateina į Londouą apie 20000 laivų su tavorais isz visokių svieto krasztų. Per daugybę geležinkelių ir per kanalus Londonas sujungtas su miestais pramoninės Anglijos dalies, taigi su sziaurinės Anglijos miestais; miestas traukiasi iszilgai upės Tamizos per dvi su virszum lietuviszkas mylias. Dalys miesto ėsanczios abiejose upės pusėse sujungtos daugybe tiltų ir po upės dugnu nukastais tuneliais; geležinkeliai bėganti ant žemės, po žemė ir kybanti lengvina žmonių susineszimus. Londonas garsus savo tirsztomis miglomis, laike kurių dienos laike reikia ant ulyczių žiburius uždegti. Kaip Londone teip ir visoj Anglijoj, mėtasi į akis kiekvienam neiszpasakytai didelis turtingumas ir neiszpasakytai didelis vargas: didžturcziai gyvena puikiuose rumuose, jų apgyventa dalis sveikai įrengta, užtai į varguolių apgyventą Londono dalį tikt gerai prie pagedusio oro pripratęs gali įeiti.

Žemiaus Londono, teiposgi ant upės Tamizos, yra *Greenvich*, czia yra garsi visame sviete žvaigždžių teminyczia; *Windsor*, kur yra karalienės vasarini rezidencija; *Oxford* ir *Cambridge* (*Kembridž*) su geriausiais Anglijoj universitetas. Apart Londono, toj dalyj yra prekystos portas *Bristol*, turintis apie 300000 gyventojų, prie upės Severn.

Ant pietinių Anglijos pakranczių neturinczių upių jungianczių jas su salos viduriu, yra daugiausiai kariszkų portų ir maudynių. Prie tokių portų priguli: *Plymouth*, netoli jurių žiburių Eddistone, *Southampton* ir *Portsmouth*, turintis 200000 gyventojų, didziausias Anglijos kariszkas portas, prieszais salą *Wight*, ant kurios yra karalienės rezidencija *Osborn*. Maudynių miestai yra: *Brighton*, turintis 150000 gyventojų ir *Hastings*; netoli to miesto Wilhelmas Užkariautojas, persikėlęs isz Prancuzijos su savo Normanais, pergalėjo Anglo-Saksus. *Dover*, prieszais Prancuzijos miestą Calais, siauriausioj pertakos vietoj. Terp tų miestų, taigi terp Anglijos ir Prancuzijos po jurių dugnu norėjo nuvesti geležinkelį, ant ko susitvėrė kompanija isz prancuziszkų ir angliszkų kapitalistų, bet angliszkos valdžios, besibaugydamos prancuzų užpuolimo, pasiprieszino ir darbą reikėjo pamesti.

Sziaurvakarinėj, taigi pramoninėj Anglijos dalyj daugiausiai yra fabrikinių miestų; yra czia daugiausiai akmeninių anglių ir geležies kastynių, ypacz gi Penninų kalnuose. Didžiausi to kraszto miestai yra prie didelių upių, prie jų įpuolimų į jures yra prekystos portai. Į vakarus nuo Penninų kalnų yra miestai, kuriuose iszdirba daugiausiai audimų isz medvilnės; centru tos pramonės yra miestas *Manchester*, turintis apie 600000 gyventojų. *Liverpool*, prie įpuolimo upės Mersey į jures, sujungtas *Bridgevater* kanalu su Manchesteru, turi teiposgi apie 600000 gyventojų, didžiausias prekystos portas prie vakarinių Anglijos pakranczių, veda kuo placziausią prekystą su Amerika. Krasztuose į rytus nuo Penninų kalnų yra miestai, kuriuose iszdirba daugiausiai lininių ir vilnonių audimų, kadangi czia daugiausiai linų atgabena isz Maskolijos į rytinius Anglijos portus; vilnų teiposgi daugiausiai suveža isz Europos kietžemio, taigi nuo rytų. Centru lininės ir vilnonės pramonės yra miestas *Leeds*, turintis apie pusę milijono gyventojų. Mieste *Stoke upon Trent*, turincziame 200000 gyventojų, iszdirba daugiausiai puodų. *Sheffield*, turintis 400000 gyventojų ir *Birmingham*, turintis apie pusę milijono gyventojų, abudu turi daugiausiai geležies ir plieno dirbtuvių. Isz portų prie rytinių Anglijos pakranczių svarbiausi; *Hull*, turintis 250000 gyventojų, prie įtakos upės Humber; czia atgabena daugiausiai linų ir vilnų; *New Castle*, turintis 250000 gyventojų, prie įtakos upės Tyne; isz czia į svetimus krasztus iszgabena daugiausiai akmeninių anglių; netoli to miesto yra turtingiausios Anglijos anglių kastynės. Prie Anglijos priguli, ant Airiszkų jurių, sala Man; užlaikiusių savo tautystę Keltų apgyventa. Anglitai priguli dar Prancuzijos pakrantėse teip vadinamos *Normandiszkos salos* susidedanczios isz dviejų dalių: salų *Guernsey* ir *Jersey*.

Walija yra nuoluotas, mažai vaisingas krasztas, apgyventas keltiszkos kilmės Valijonų, kurie užlaikė dar ir savo keltiszką kalbą. Gyventojai neturtingi, iszpažįsta protestoniszką tikėjimą. Pietinėj dalyj yra akmeninių anglių kastynės, yra czia ir geležies dirbtuvės. Isz miestų svarbiausi: *Merthyr-Tydvil*, ir *Svansea* turinti daugiausiai geležies dirbtuvių. Į sziaurvakarus nuo Valijos yra sala *Anglesea*, atidalyta siaura *Menai* pertaka, per kuria nuvestas geležinkelio tiltas susidedantis isz dviejų didelių geležinių dudų. per kurias bėga trukiai. Su sala Anglesea panasziu tiltu sujungta sala *Holy Head*, nuo kur lengviausias persikėlimas į Airiją.

Szkotija yra tai sziaurini dalis salos Didėsės Britanijos, teip kaip ir Anglija, dalinasi ir ji į dvi dali; pietinę žemą ir sziaurinę kalnuotą.

Pietini Szkotija nuo Anglijos atidalyta Cheviot kalnų, užima Szkotijos žemumą, besitraukianczią nuo Clyde užtakos iki Forth užtakai, siauriausioj salos vietoj turi vos 8 geografiszkas mylias. Dabar per tą žemumą tapo nukastas Glasgovo kanalas, kurisai palengvina žmonių susineszimus. Toj Szkotijos dalyj yra geležies ir akmeninių anglių kastynės. Pirmutiniai tos Szkotijos dalies gyventojai buvo keltiszkos kilmės Skotai, jie susimaiszė su Anglijonais, nužudė savo kalbą ir priėmė angliszką. Szkotijos sostapilė yra miestas *Edinburg*, turintis 300000 gyventojų, prie Forth užtakos; didžiausias vienok miestas yra *Glasgow*, turintis 70000 gyventojų, ant kanalo to paties vardo.

Sziaurini Szkotija yra kalnuota, sunkiai prieinama, turi daugybę gilių terpkalnių, klampynių, ažerų, nuolatines miglas, nuolatai apsiniaukusį dangų; atsitinka czia tankios audros, ir vėtros. Krasztai tie ne smagus, ne vaisingai, Anglijonai nesistengė czia persikraustyti. Sziaurinės Szkotijos gyventojai užlaikė savo keltiszką kalbą ir paprocziu, jie neturtingi, užsiima gyvulių auginimu, sėja avižas, žvejoja, renka laukinių anczių ir žąsų pukus isz jų lizdų ir isz to minta. Žymiausias tos dalies miestas yra *Aberdeen*, prie sziaurinių arba Vokiszkų jurių.

Prie Szkotijos priguli dar salos: *Hebridai*, *Orkadai* ir *Szetlandijos* salos. Ant Habridų užsilaikė keltai, su kalba ir su senovės paprocziais. Szetlandijos salos beveik tokiame jau atstogume nuo Norvegijos, kaip ir nuo Szkotijos, jos apgyventos Norvegieczių.

Airija yra tai žema, pilna klampynių ir ažerų, uoluota prie pakranczių gana dideli sala. Žemėj minėraliszkų turtų, yra mažai, yra tikt durpos, todėl iszdirbystė, dėl nedatekliaus kuro ir medegos ne galėjo pakilti. Gyventojai užsiima žemdarbyste ir gyvulių auginimu. Jie yra keltiszkos kilmės, bet didesni jų dalis užmirszo savo kalbą ir priėmė angliszką. Isz 5 milijonų gyventojų yra dar vakarinėj salos dalyj vos 1 milijonas, ypacz terp airių katalikų, mokanczių keltiszkai. Nė viena gal tauta ne kentė tiek persekiojimų, kiek turėjo kęsti Airiai nuo Anglijonų, per tai ir skaitlius gyventojų sumažėjo: dar pereitame amžyj Airija turėjo su virszum 10 milijonų gyventojų, dabar teliko jų tikt pusė. Airiai kelis kartus bandė pasikelti priesz savo skriaudėjus, kiekvieną jų pasikėlimą suvaldė ir po kiekvienam pasikėlimui pergalėtojai siaurino jų tiesas. Paveržė nuo iszpažįstanczių katalikiszką tikėjimą žemę teip, kad jie savo tėvynėj yra tikt randaunįkais savo tėvų žemės, savinįkai gi jos yra atėję czia Anglijonai ir tie isz Airių, kurie priėmė protestoniszką tikėjimą ir iszsižadėjo savo tautystės, stojosi jos persekiotojais. Žemė Airijoj mažai vaisinga, randaunįkai Airiai skursta; minta viem bulvėmis, jeigu gi jos kokį metą neužderėjo, tiesiog badu mirszta, arba ant apsisaugojimo nuo bado, apleidžia savo tėvynę ir kraustosi į Ameriką arba į Australiją. Didesni Airijos miestai yra jurių pakrantėse. *Dublin*, Airijos sostapilė, turi 350 000 gyventojų, sujungtas kanalu su upe Shannon, prieszais Valiją. Ant sziaurrrytinio szono, prieszais Szkotiją, yra miestas *Belfast*, turintis 300000 gyventojų, pagarsėjęs savo drobėmis, kurių yra czia dirbtuvės. Ant pietvakarinių pakranczių yra miestas *Valentia*, nuo kurio jurių dugnu bėga į Ameriką telegrafo dratai.

Jutlandijos pussalis su salomis.

Jutlandijos pussalis atsiskiria nuo Europos kietžemio kelmo terp Sziaurinių arba Vokiszkų ir Baltiszkų jurių, terp upių *Elbos* ir *Travos*. Jeigu jurės pasikeltų tikt ant 80 pėdų augszcziaus dabartinio savo pavirsziaus, Jutlandijos pussalis pavirstų į salas, kadangi ir sziaurinėj jo dalyj traukiasi loma, kurią jurių vandenys užlietų.

(Toliaus bus)

Wietines Žinios.

—o—

— Neseniai mes praneszėme skaitytojams apie suaresztawimą E. Jaro už užpuolimą ant Jono Stupkos, pas kurį Jaras gyweno. Kaip dabar pasirodė isz prowos, Jaras, įsiskolinęs Stupkai $55, isz gywenimo iszsikraustė. Stupka ilgai jieszkojo sawo kaltinįko ir ant galo, radęs jo gywenimą, persitikrino, kad Jaras ne tikt keltas jam pinigus, bet suwiliojo dar jo seserį, su kuria ramiai gywena. Kalbino ją, atėjęs į gywenimą, priwersti Jarą imti szliubą, bet užtai likosi laukan iszmestas. Perpykęs, apskundė į sudą; gawęs sudo nusprendimą, padėjo aresztą ant kaltinįko uždarbio. Užtai atėjo Jaras į Stupkos gywenimą, pradėjo barnis, laike kurių paleido kelis szuwius į sawo kreditorių. Užtai pateko wėl į sudą. Sudžia rodyjo Jarui, ant iszsiliuosawimo nuo bausmės, apsiwesti su Stupkos sesere ir tuom pabaigti wisus nesutikimus. Ant tokio prowos užbaigimo abidwi pusės sutiko. Sudžia wienok atidėjo iszdawimą nusprendimo iki 20 Gegužio ir tuom tarpu paleido kaltinį ką ant kaucijos $1000. Iki tam laikui Jaras galės apsiwesti.

— Chicagos miesto roda rengia si panaikinti mokestį uždėtą ant popierosų. Dažinojusi apie tai darbinįkiszka organizacija "Federation of Labor" atsiuntė į miesto rodą protestą, ji protestuoja priesz panaikinimą mokeszczių nuo popierosų, sako, kad panaikinimo tų mokeszczių reikalauja wien popierosinis trustas. Nurodo ir ant daktarų nusprendimo priimant dabar liuosnorius į kariauną, buk jie persitikrino, kad daugumas atsiszaukusių pasirodė netinkancziais į kariauną todėl, kad jų sweikatą sunaikino rukymas popierosų. Maskolijoj antai daugiaus negu Amerikoj suruko popierosų, bet ten mažesnis negu Amerikoj buwa nuoszimtis netinkancznių į kariauną. Jeigu todėl dabar Amerikoj didesnis nuoszimtis nesweikų, netinkancznių į kariauną jaunų wyriszkių, tai ant to, turbut, ne wien popierosai atsiliepia, bet yra ir daugiaus prieżaszczių. Ne jieszkant toli, galima nurodyti ant nesweikesnių Amerikoj darbo sanlygų, apie pagerinimą kokių czia mažiaus kapitalistai rupinasi negu kur nors Europoj, kur kapitalistus wisgi sziek tiek prižiuri ir randai.

— Policistas Hugh Honglichan isz stacijos ant Lawndale av., eidamas per tiltą ant Lawndale av., iszgirdęs kokią ten po tiltu baladonę, norėjo, apacziej ėsantiems nematant, nusileisti žemyn ir pažiurėti, kas ten yra. Griebė jis už kybanczio drąto, ant nelaimės wienok dratas tas buwo prisiglaudęs prie elektriszko drato nuo sztritkarių; kibirksztis teip drucziai policistą užgawo, kad jis tuojaus puolė ant žemės be žado. Praeiwiai rado jį gulintį, nugabeno į gywenimą po nr. 668 W. 25th st., kur sziek tiek atsigawo. Pasirodė, kad nuo smarkaus elektrikos užgriebimo turi jis wieną szoną suparaliżuotą, teiposgi deszinę akį, ant kurios nemato. Nežinia ar galės atsitaisyti.

— Draugai lietuwiszkai-lenkiszko daktaro, Kosakausko, kurisai sėdėjo jau kalinyj, stengėsi atnaujinti prową. Jie surinko pinigus ant apmokėjimo adwokatui už prowos wedimą. Reikalawimą atnaujinti prową jie rėmė ant to, kad minėta kompanja, kurią Kosakauskas prigawo, ne buwo inkorporuota. Sudžia Waterman wienok tą reikalawimą atmetė.

— Po nr. 225 La Salle av. užgimė didelis gaisras. Rods greitai sargai ugnį užgesino ir ne daug ji blėdies padarė, bet bėgdami isz deganczios triobos du žmonės galą rado, kęli gi, iszszokę per langus, sunkiai apsikulė.

— Tą paczią dieną užsidegė didelės Armouro jawų krautuwės, ant kertės 22 ul. ir Lumber ul. Sudegė jose 900000 buszelių wisokių jawų, 150000 kubiszkų pėdų medžių, 10 wagonų ir dweji namai. Blėdį ugnies padarytą skaito ant milijono su wirszum doliarų.

— Garfieldo parke, policistas Bierhoff rado ant piewos gulintį negywėlio kuną, szale jo buwo buteliukas su likucziais karbolinės rugszties. Matomai negywėlis pats nusinuodino. Jo kiszeniuje rado ligonbuczio paliudyjimą ant wardo Charleso Garus.

Draugyszcziu reikalai.

Pikniąkas! Pikniąkas!

Draugystė Szw. Juozapo isz MelrosePark, Ill., turės sawo Pikniąką nedėlioj, 29 d. Gegužio, arti miestelio River Side, gulinczio ant upės Desplaines, ant 39tos ir Harlem ave., wietoje wadinamoje Mrs. Cath. Nehir Grove 4½ mylios į pietwakarus nuo Halsted St. Wieta yra graži, prie gražios upės ir puikiais gojais apžėlusi.

Lietuwiai isz sziaurinės miesto dalies tegul ima karus Paulina st. ir gauna transportą, ant karų 12 ul. į wakarus, o isz 12tos į Ogden ave. į pietwakarus. Lietuwiai wakarinės miesto dalies gali wažiuoti karais ulyczių: Madison, 12tos ir 22ros, ir gaut transportus ant Ogden ave. Karai Ogden ave. ir karai 22ros ulyczios wisus dawež iki West 48tos ave. Isz W. 48tos av. eina jau kiti karai 25ta ul. į wakarus, kurie kreipdamiesi į pietus dawež net į wietą. Wisas keles kasztuos tikt 10c. Kuriem yra parankiu, gali wažiuoti geležinkeliu Chicago Burlington & Quincy R.R. pirkdami tikietus iki Harlem Sta. Ant szio geležinkelio galima sėsti ant stacijų: Halsted ir Alport ulyczių prie 16tos ul. Isz Harlem Sta. wieta yra į pietus tik už 7 blokų ir isz ten eina streetkariai, kurie už 5c. dawež prie pat pikniko daržo. Pikniąkas prasidės 10 wal. priesz piet. Grajys puiki muzika. Tikietus bus galima gauti nuwažewus ant wietos. Prekes tikietu tik 25c. Prisirengkite wisi ant tos puikios zabowos o nepasigailėsite iszwažiawę ant szwiežio oro.

Už kwieczia, KOMITETAS.

P. S. Jeigu butų szalta arba lietus lytų, pikniąkas bus atidėtas ant kito laiko ir tie patys tikietai bus ir paskiau geri.

Draugystė Lietuwos Sunu laikys sawo mėnesinį susirinkimą, saleje L. Ažuko, 3301 Auburn ave., mieste Chicagos, Nedėlioj, tuojaus po 12 walandai widurdienio, 22 dieną Gegužio, 1898 m., ant kurio bus apswarstomi labai swarbus dalykai. Dėltogi ant szio susirinkimo priwalo pributi wisi tos draugystės sanariai.

Teiposgi yra užpraszomi dori žmonės lietuwiai ant prisiraszymo, kurie mislina įstoti į tą draugystę, tegul ne turi nė jokios abejonės, nes tai yra wienaitini didžiausia tautiszka Dr tė Amerikoj, kurios iszlygos yra kuogeriausios, be jokių nereikalingų dadėczkų ir wisiems lietuwiams gywenantiems Chicagoj paranku ateiti ant jos susirinkimų, o įstojimas teiposgi ne per brangus.

Su guodone,
Dr-tė Lietuwos Sunų.

Antras Metinis Balius!

Chicago, Ill. Lietuwiszkas Republ. Abrahomo Lincolno Kliubas 10tos wardos turės sawo antrą metinį balių nedėlioj, 22 d. Gegužio 1898 m. salėje Ladimir Klacer, 988–990 W. 19th st., kertė Leavitt st., ant kurio grajys pirmos kliasos muzika, bus daugybė jaunimo ir gražiausias pasilinksminimas. Dėltogi wisus lietuwius ir lietuwaites szirdingai užkwiecziame atsilankyti, o busite kuo gražiausiai priimti. Balius prasidės 4 wal. wakare. Įženga wyro su pana 25c. Karai 18tos ulyczios dawež jus prie pat salės durų. Užkwieczia, KOMITETAS.

Grand Opening!

Subatoj ir Nedėlioj, 21 ir 22 Gegužio, darau balių "Grand Opening" saliuno pn. 632 S. Canal st., ant kurio bus muzika ir szokiai, dėlto užkwiecziu wisus lietuwius atsilankyti. Prie to praneszu, kad turiu gerą salę ant mitingų, balių ir kitokių zabowų.

Su guodone,
Kaz. Szemaitis,
632 S. Canal st.

Nauja knąga!

Sziose dienose iszėjo isz po spaudos nauja ir labai naudinga knągelė: TRUMPA GEOGRAFIJA arba ŽEMES APRASZYMAS, sutaisyta Nerio. Czia yra trumpai ir kuoaiszkiausiai apraszyta wisos penkios swieto dalys, jų gywentojai, gywuoliai ir augmenys. Swietas, jo dalys ir salos yra perstatyta mapomis, o žmonės gywuoliai ir augmenys aiszkiais paweikslais. Knągelėje yra 48 abrozdėliai ir 26 mapos. Knągelė turi puslapių 144. Jos prekė 25c. Iszsiraszydami ir pinigus prisiųsdami adresuokite:

A. Olszewskis,
Sub. Sta. 6J Chicago, Ill.

Pamegyk dėžutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plauczių ir wisu widurių.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo draugų: Juozo Aurilos ir Antano Rudmieno, isz Kauno gb. Reseinių paw., kaimo Waitinėnų. Pirmiaus gyweno New Britain, Conn. Jie patys, ar kas kits, teiksis duot žinią ant szio adreso: Charles Hicks, Lake Shore, Golden Flees Mine, Colo. (20–5)

Pajieszkau Petro Petraiczio; seniaus gyweno Chicagoj, o dabar nežinau kur. Teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

M. Moksas,
902 Antonette st., Peoria, Ill.

Pajieszkau Agnieszkos Baciulaitienės ir P. Baciulaicikės, isz Kauno gub., Reseinių paw., Pawiszcowo kaimo. Teiksis atsiszaukti ant szito adreso:

Tamoszius Januska,
345 Purples Grove av. Scranton, Pa.

Pajieszkau Winco Wenclowo, isz Suwalkų gub., Wilkawiszkių paw., Gudelių kaimo. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot man žinią ant szio adreso:

W. Rigelis, 248 E. 20th St. Erie Pa.

Knigu Kataliogas.

Knigos swietiszkos intalpos.

Abecela geriause mokintuwe del waiku	20c.
Amžiaus galas Ponsko Plioto, kuris buwo sudže Wieszpaties Jezaus	5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaiczių	15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro	10c.
Aneguotai iszsiriamai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu "	5c
Apieka Diewo	$1.00
Aliute dukte kunigaikszczio Kerniaus, nauja ir graži pasaka	5c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apisaugojimo nuo neprietelių wedanczių isz tikro ir isganinngo tikejimo kelio in prapulty. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ją isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprietelių apsisaugoti	10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo, kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti	30c
Baltas Karžigis (elles)	5c
Birutes dainos " "	10c
Budai gydymo. Daktariszka knyga	40c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negird-jo. Preke " " "	$1.00
Dainu skrynele " " "	20c.
Dewoniszkiu kryžius (Isztyrimas apie Dewoniszkiu kalmo kryžiu)	10c
Du broliu pleszinys isz turku kares su maskoliais	3c
Duonos jieszkotojai (apysaka)	35c
Du pulkus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku	$1.00
"Dirwa" medega S. Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simano Daukanto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi ir kaip gyweno ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apie to knigeleje randasi daug dainu ir kitu gražiu straipsniu Preke	80c
Etnologiszkos smulkmenos	25c
Egle žalcziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilis 1362 m., du pulkus dramai paraszyti Aleksandro Gužuczio	25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuwiu padžimo	10c
Gywenimas Stepo Raudonsio pasakos	15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra	50c
Graži walku knygele " "	10c
Istorija Europos su mapoms	50c
Istorija gražios Katrukos " "	10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje	30c
Istorija gražios Magelenos	20c
Istorija septyniu Mokytoju	50c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeitą. Parasze Žanawykas	40c
Iszganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima	25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabulzius ir du gražus straipsnial isz ukinikystes	5c
Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Uljlotu po waldžia maskoliaus	50c
K. Donelaiczio rasztai	40c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume	10c.
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutalsytos ant 4 balsu, del wyru "	25c.
Kaip ižytie pinigus ir turta " "	10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai	10c
Kas telsybe tai nemelas pulkios apysakeles isz lietuwiu gywenimo "	15c
Kristijonas Duonelaitis " "	10c.
Kas yra, o kas bus " "	10c.
Krumpliu Jonas pasaka " "	10c
Kinai ir kaip jie gywena	10c
Kelios istoriszkos dainos. Czia talpinasi labai gražios ir swarbios dainos apie Lietuwos praeitis, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kražiu skerdyne ir tt.	10c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidingumą	10c
Keistutis, tragedija 5se aktuose ant loszimo teatru	20c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64	10c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai.	10c
Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos	20c.
Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui	5c
Lengwas budas pacziam per sawes pramoktie rasztie, del nemokanczių	10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi sziimtai dainu "	$2.00
Lietuwiszkas szzupinis	5c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai	50c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas "	15c.
Lietuwiszkas lementorius wokiszkoms litaroms preke	20c
Lietuwnyku bei Lietuwos nusidawimai, wokiszkoms litaroms.	35c
Lietuwos Istorija, paraszyta S. Daukanto, dwi dideles knygos, kožna po $1.50, sykiu abi	$3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai wirti walgius ir atsakancziai westi kuczia	20c
Lietuwystes praeitis, dabartis ir ateitis	25c
Medejo pasakojimas. Szi knygelę yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trijma abrozeliais	10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias "	10c
Musu muzikelis išduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir kelętas pasakaleziu	10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kauniecziai ir Suwalkieziai. Teipgi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke	40c
Namelis pustelnyko " "	75c
Naujas lietuwiszkas Lementorius "	10c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems "	5c.
Nedorybe Rymo Cicoorians, istorija, isz laiko ponawojimo Nerono	80c
Nesiprieszyk. Komedija grajyjama teatruose	10c
Padejimas lietuwiu tautos rusu wieszpatystej (socijaliogiszkas pieszinys)	35c
Paskutines miszios, apysaka	15c
Patarles ir dainos	10c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija	10c
Pulkus apraszymas tikru atsitikimu isz laiko lenkmeczio walnos 1863 m.	40c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puslkiu dainu	10c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kilosztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszczial gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu	10c
Pawogti arkliai ir Mendelis Didzalwis. Dwi gražios pasakeles	10c
Pasaka apie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus. Puslapiu 158. Preke	25c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos	15c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norinczių iszmoktie gražiai rasytie	10c.
Pradinis mokslas angliszkos kalbos	75c
Pilnas sziimtmetinis kalendorius su planetomis	10c.
Pasakojimas Antano Tretininko " "	25c
Pulkus apraszymas apie Lietuwa	$1.00
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose	15c
Plunksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai gražios pakos " " "	20c
Rinalda Rinaldinas	$1.50
Rodos motinoms apie auginima žindanczių kudikiu	10c
Rankwedis senowiszkos istorijos. Czia talpinasi apraszymai Egipto, Babilionijos, Fenicijos, Persijos, Judeos, Indijos ir Kinu, pagal ju seniausius amžius. Yra labai akywa istorija, welinama kiekwienam ja perskaityti.	50c
Rinklimas waito (waisdelis)	8c
Rutu Lapeliai naujausios dainos wokiszkoms litaroms	15c
Senoves apraszymas apie Duktery Filypo Karelwio	50c
Sumiszimas arba baime turi dideles akis. Tikra teisybe isz Suwolku gubernijos	15c
Spasabas greito iszsimokinimo angelskos kalbos ne apdarytas " "	$1.00
o apdarytas " "	$1.25
Talmudas žydu " "	10c
Terp skausmu in garbia. Naujausios dainos	20c
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija "	10c
Trumpa lietuwiszka Geografija paraszyta kunigo Žebrio	15c
Trumpi pamokinimai ir rodos iszimtos isz knygu kn. K. Antanawicziaus	10c
Tikyba ir Mokslas. Knyga del tyrinejanczių tikyba pasirement ant mokslo	50c
Teterwinams burkuojant ir Kur Trumpa ten Truksta. Dwi labai gražios pasakaites	10c
Waito pirszlyste. Komedija del teatro	15c
Wirszinykai. Margas paweikslelis. Labai graži pasaka apie wirszinykus (urednykus) Lietuwoje " " "	15c
Weseltijos arba pagirenu gobtuwes	20c
Žiponas bei Žipone ir augsingumas bei sidabringumas lietuwiszku dainu. Yra tai mokslikzkas iszwaidžiojimas apie paejima lieweszkos kalbos " "	25c
Žodynas keturiose kalbose: lietuwiszkai žatwiszkai, lenkiszkai, ir ruskai, yra geriause knyga del norinczių iszmoktie lenkiszkos, ruskos arba žatwiszkos kalbos " "	$2.00
Žemaicziu Wyskupyste. Yra tai puikiause istorija Žemaitijos, jos bažnyczių, kunigu, wyskupu ir wiso katalikiszko tikejimo, apraszyta nuo pat apskelbimo Žemaicziuose katalikiszko tikejimo sulig musu gadynes, tai yra: nuo 1413 iki 1841 metu. Preke	$1.00
Žentas del Parodos. Komedija 1 akte, kuria grajyja teatruose " " "	15c

Knygos Maldu.

Aukso Altorius arba Szaltunis dangiszku skarbu apdaryta drutej skuroje, zalatytais krasztais, drucziai apkaustytas ir su kabe " " "	$1.60
Apdaryta szagrine " " "	$2.00
Minkstame apdare " " "	$3.00
Apdaryta baltoj celiulojdoj " "	$3.50
Apdaryta baltuose kauluose	$4.00
" melyname ir juodame aksome	$4.00
Balsas Balandeles arba maža szaltinelis, smagiausia knygele del wyru ir moteru nesztis in bažnyczia, naudingiausios maldos	85c
Balsas Balandeles apkaustitas "	85c.
Balsa balandeles apdarytas krisztole	$1.50
Apdaryta baltoj celiulojdoj "	$2.50
aksome " "	$2.00
Balsas Balandeles apdarytas baltuose kauluose	$3.00
Garbe Diewui ant augsztybes, skuroje, apkaustyta ir su kabe "	$1.50
Senas ir naujas Aukso Altorius, skuroje apkaustytas ir su kabe "	$1.60
Senas ir Naujas Aukso Altorius, wokiszkoms litaromis " " " "	$1.60
Maldu Wainikelis, graži mažyte Maldu Knigele, smagi del wyru nesztis in bažnyczia audekliniuose apdaruose	40c
Mažas Aukso altorius, mažyte knygele smagiausia del wyru nesztis in bažnyczia, drutame audekliniame apdare	40c
Ta pati apkalta su blekemis	45c
Mažas Aukso Altorius audeklineme apdare ir apkaltas su blekemis " "	45c
Mažas aukso altorius gražeme szagrino apdare	50c.
Meno szw. Marijos Panos	30c
Isziganinga dumojimai ape sopulius szw. Marijos Panos " "	20c
Ražanczius amžinas	5c
Ražanczius amžinas ir su stacijoma "	10c
Ražanczius ir draugyste	10c
Stebukłai Diewo szw. Sakramente "	40c
Tajemynczios Gywojo Ražanczius	15c
Kanticzkos	75c.
150 pasimu Dowido karaliaus ant paweikslo kanticzku " "	75c

Knygos musu locnos spaustuwes.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos ižuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto del dasižinojimo isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.	30c
Aritmetika. Knyga del iszsimokinimo rokundu	55c
HYGIENA, arba mokslas apie užlaikymą sweikatos. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti ezielybeje sawo sweikatą, palaikyti sawo amži ir mokes užauginti sweikas ir twirtais sawo walkelius. Preke	35c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare del sžjos žemes. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui sziose Amerikos žemeje gywenancziam. Turi puslapiu 364. Preke	$1.00
Ta pati drucziai apdaryta	$1.25.
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima, kada 1863 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, nusze, žaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.	15c.
Lementorius Lietuwiszkas su poteriais, katekitmais ir mistranturu.	10c
Mokslas apie Žemia ir Kitus swietus, ju buwy ir pabalga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko ji laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli in saulia ir in kitas žwaigždias, kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Yra tai naudingiausia knyga ir reikalingiause del perskaitymo ir pasimokinimo kiekwienam žmogui ant szios pasaules gywenancziam.	75c
Ta pati drucziai apdaryta	$1.00
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkal Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapcziu kokias senowes žmones wartojo del inspejmo ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuot gali.	50c
Apdarytas	75c
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos.	25c
Pulki istorija ape Kantrla Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybia bedu ir wargu kantrei iszkentejo	20c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik rasztie gromatas in: pakystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir uylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Paswelkinimai (pawinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke.	50c.
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunumenes. " "	25c

Knygos Dwasiszkos intalpos.

Apie Malda kaipo rakta in dangu	10c
Apiankimas SS. Sakramento "	15c.
Draugija del iszliuosawimimo dusziu isz czyszcziaus	5c
Ewangelijos, drauge lietuwiszkos ir lenkiszkos ant kožnos nedelos ir szwentes	75c
Filotea arba kelias in maldinga gywenima	50c
Garsas ape balsybia sudo Diewo "	25c
Gydyklos no balmes smerties	25c
Gywenimai szw. Diewo ir III zokonas sz. Franciszkaus	20c
Gywenimas szwento Benedikto "	10c
Gywenimas szwenczo. Marijos Panos "	20c
Gywenimas Wieszpaties Jezaus "	60c.
Gywenimai wisu Szwentu ant kožnos dienos 5 dideles knygos, kožna po "	65c
Tie patys gywenimai Szwentuju drutai apdaryti, wisos 5 dalys wienoje knygoje, ant nugaros užwardinimai atspausti aukso litaromis	$4.25.
Griesznykas sugražytas ant gero kelio per Jezusa Pona " "	10c.
Girtybe, bjaurybe ir sunkybe to grseko "	15c.
Istorija Kataliku Bažnyczios	$1.00
Istorija seno ir naujo Istatimo su abrozeleis	15c
Istorija seno istatimo no pat sutwerimo pasaules iki užgimimo Kristaus	25c
Katalikiszkos Katekizmos	15c
Kas yra griekas? labai naudinga knygele	15c
Kalba ape Kataliku tikejima	15c
Kaip apspakajitie sumianija "	15c
Kanczia W. Jezaus arba Gawenios knygele	20c
Kasdienines Maldos " " "	5c
Lietuwiszkos miszios su natomis	10c
Misija. Yra tai dwasiszkas mokslas apie tikejima iszimtas isz Raszto Szw. ir žodžiu paties Kristaus "	25c
Mokslas Rymo Katalikiu. Kiekwienas žmogus, norintis wadintis tikru Rymo-Kataliku, priwalo perskaityti szia knygele, idant suprastu kas tai yra katalikyste, kurios jis warda nesziojs	40c
Nekaltybe augrytybe ir grožybe tos dorybes	20c
Pamokslai apie sulla Diewo " "	15c
Pamokslai ant didžiuju metiniu szwencziu ir didžiosios nedelos	50c
Pamokslai ir Ganytojaus kalbos "	$2.07
Pekla arba amžinas pragaras	75c
Perspejimas apie szwenta tikejima "	10c
Stacijos arba Kalwarija	10c
Szkala pawargeliu, siratu ir daugel kitu naudingu žiniu	15c
Tiesos žodžiai apie pamatinius tikejimo dalykus del mokytu ir nemokytu naudingi	35c
Trumpos Katekizmos pagal kuniga Pilkauska	15c
Wadowas in dangu "	40c
Wartai dangaus "	15c
Wadowas aplankanczių kancziu Wieszpaties Jezuso Kristuso "	15c

J. M. BRUNDZA,

Keliaujantis Agentas nuo

Worcesterio medikaliszkos kompanijos.

Jis užsiima pardawimu patentuotų ir gwaratuotų gydiklų, kurias sutaise Worcesterio gyditojų kompanija. Jonas Brundza negydo ligonių, tiktai pardawinėja kompanijos waistus, taigi nera joks apgawikas. Tautieczai gali su juom susisznekėti lietuwiszkai.

Jis turi daug pargabentų gydiklų isz Europos. (3–6)

CANDY CATHARTIC
Cascarets
CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢ ALL DRUGGISTS
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 211.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894

DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziausu paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aptieka.

257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

Perkeliau Sawo Offisa

BEN. HATOWSKIS,

isz po nr. 527 S. Canal st.,

po numeriu 132 W. 12th St., arti Canal St.

Dirbu taisau ir parduodu:

LAIKRODŽIUS, LAIKRODELIUS, Lenciugelius, Žiedus, Spilkas, Auskarius ir tt.

Kiekwienas, kuris pas mane pirks taworo už $5.00, gaus prezentą wertės $1.00; kas pirks už $10,00—gaus prezentą wertės $1,50; kas pirks už $15,00—gaus prezentą wertės $2.00; o kas pirks už $25,00—gaus prezentą wertės $3,00. Kiekwienas kas pas mane pirks kad ir už mažiausią prekę, gaus prezentą wertės pirkinio.

Szliubiniai Žiedai pas mane 56 ir 72 prabos nuo $3.00 iki $6,00. Sidabriniai Elgino Laikrodėliai po $7.00. Iszczystyjimas laikrodėlio 50c.; Sprendzina 50c. Stiklai ir Rodyklai mano kostumeriams dykai. Wiską gwaratuoju ant metu.

Kas tik ko reikalaujate, ateikite pas mune, o pirksite wiska pigiau kaip kitur.

NOTARIJUSZAS. CLAIM ADJUSTER.

F.P.Bradchulis

— UŽSIIMA —

wisokiomis prowomis ypacz priesz kompanijas už sužeidumus ir t. t.

Tukstanczei žmonių gauna rodas wisokiuose atsitikimuose.

Atsiszaukite pas sawo wiengenti:

F. P. Bradchulis,

593 S. Halsted St. CHICAGO.

"Vienybe Lietuvninku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir praneszа svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybė"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J.J. PAUKSZTIS & CO.
PLYMOUTH, PA.

— Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszcziotu, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; ant prastų ir pigių linijų szifkarczių wisai neparduodame. Kas nori pigių, tegul perka pas žydus. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Waterburio Mebliu Kompanija

(Waterbury Furniture Co.)

135—169 E. Main St. Prie pats POLI'S TEATRO.

Sweikiname sawo kostumerius szirdingai jiems dekawodami už ju prielankuma pereitame laike, ir jiems musu dek